

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su kaimyninėse valstybėse veikiančių lietuviškų mokyklų mokiniais ir jų mokytojais.

LR Prezidento kanceliarijos nuotraukos/ R. Dačkus

LIETUVOS PREZIDENTĖS SUSITIKIMAS SU KAIMYVINĖSE ŠALYSE GYVENANČIAIS LIETUVIŲ VAIKAIS

Vilnius, gruodžio 4 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Baltarusijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir Karaliaučiaus srityje veikiančių lietuviškų mokyklų mokiniais ir jų mokytojais.

Į tradicinį kalėdinį susitikimą Prezidentūros Baltojoje salėje atvyko daugiau nei 150 vaikų iš kaimyninių šalių. Šiais

metais renginį papuošė vaikų sukurtų piešinių paroda „Mano Lietuva“.

„Kaimyninėse šalyse augantys lietuvių vaikai saugo Tėvynę savo širdyse. Jie kalba lietuviškai ir skiria Lietuvai gražiausius savo darbus. Svarbu, kad jaunoji karta visada išsaugotų ryšį su Lietuva ir jį stiprintų“, – sakė Prezidentė.

Pasak Prezidentės, šviesūs ir spalvingi užsienyje gyvenančių vaikų piešiniai – meilės Lietuvai išraiška. Kviesdama ir toliau domėtis lietuvių kultūra, saugoti ir puoselėti gimtąją kalbą, Prezidentė įteikė vaikams „Knygų Kalėdų“ dovanas – lietuvių rašytojų knygas. Prie akcijos tradiciškai prisijungė ir Vilniaus universiteto

Kauno humanitarinio fakulteto bendruomenė, padovanojusi užsienyje veikiančioms lietuvių mokykloms knygų.

Po apsilankymo Prezidentūroje vaikų laukė ekskursija Valdovų rūmuose. Prezidentė palinkėjo vaikams ir mokytojams gerų išpūdžių iš kalėdinės sostinės.

Prezidentės spaudos tarnyba

JAV AMBASADORĖ PATIKINO DĖL ILGALAIKIO JAV KARINIO BUVIMO LIETUVOJE

Gruodžio 3 d. krašto apsaugos ministras Juozas Olekas susitikęs su Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) ambasadore Lietuvoje Deborah A. McCarthy aptarė lapkričio mėnesį vykusį vizitą JAV,

paramos galimybes Ukrainai, dalyvavimą tarptautinėse operacijose ir kitus saugumo ir gynybos klausimus.

Ministras J. Olekas pasidžiaugė, kad vizito JAV metu gynybos sekretorius Ashtonas

Carteris (Ashton Carter) patvirtino ilgalaikius JAV karinio buvimo Lietuvoje ir regione planus. Ambasadorė D. McCarthy patikino JAV įsipareigojimą išlaikyti mūsų regione JAV rotojamų pajėgų lygį, dislokuoti regione JAV karinę techniką ir įrangą, kuri skirta pratyboms regione stiprinti ir kitas saugumo užtikrinimo priemones.

„Sieksime, kad mūsų regione dislokuotos rotojamios NATO pajėgos būtų padidintos iki brigados arba iki bataliono dydžio kiekvienoje Baltijos šalyje“, – sakė krašto apsaugos ministras. Taip pat ministras teigė, kad ilgalaikis, nepertraukiamas Aljanso karinių pajėgų buvimas, ginkluotės ir įrangos dislokavimas yra veiksmingiausia mūsų saugumą užtikrinanti NATO priemonė.

„Dabar turime visus reika-

lingus JAV sprendimus, kad ir toliau sėkmingai būtų įgyvendinamos pajėgų rotacijos, aktyvus JAV dalyvavimas pratybose ir išankstinis ginkluotės ir įrangos dislokavimas, investicijos į infrastruktūros projektus ir imamasi minėtų priemonių sustiprinimo“, – sakė Deborah A. McCarthy.

JAV ambasadorė padėkojo Lietuvai už įsipareigojimus Afganistane. Suprantant pajėgų išlaikymo Afganistane svarbą ir Seimui pritarus, Lietuva būtų pasirengusi stiprinti savo buvimą šioje šalyje.

Krašto apsaugos ministras ir JAV ambasadorė aptarė paramos Ukrainai svarbą ir prioritetus. Lietuva, teikdama paramą Ukrainai, siekia padėti šios šalies kariuomenei priartėti prie NATO standartų. Kitais metais treniruotis pradės bendra Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigada LITPOLUKRBRIG.

NATO REIKALAUJA KONSTRUKTYVAUS RUSIJOS VAIDMENS KOVOJE SU IS

NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas paragino Rusiją vaidinti konstruktyvų vaidmenį kovoje su „Islamo valstybės“ (IS) džihadistais.

„Rusija turi savo oro antskrydžius sukcentruoti į IS, – pareiškė jis interviu Vokietijos laikraščiui „Welt am Sonntag“. – Iki šiol Maskva atakavo kitas grupuotes ir dėmesį buvo sutelkusi į Basharo al Assado režimo rėmimą“, – praneša agentūra AFP.

Teigiamai J. Stoltenbergas įvertino Maskvos dalyvavimą politiniame Sirijos krizės sprendime. „Rusija yra šalis, su kuria mes privalome dirbti, – pabrėžė jis. – Mes niekada neturėjome tikslo izoliuoti Rusiją.“

NATO vadovas interviu pripažino, kad vien oro smūgiais IS įveikti neįmanoma.

„Tačiau yra svarbu pasinaudoti oro antskrydžiais, kad būtų sustabdytas IS veržimasis“, – teigė jis. Be to, Sirijos konflikte esą būtina rasti politinį sprendimą.

J. Stoltenbergas atmetė reikalavimus siųsti sausumos dalinius kovai su IS. „Tai nenumatyta koalicijos ir NATO sąjungininkių darbotvarkėje“, – kalbėjo jis. Pasak generalinio sekretoriaus, būtina stiprinti vietinius kovotojus. Jis akcentavo, kad tai nėra karas tarp Vakarų ir islamo pasaulio.

Komentuodamas tvyrančią įtampą tarp Rusijos ir NATO narės Turkijos po to, kai buvo numuštas rusų naikintuvas, J. Stoltenbergas ragino švelninti situaciją.

„Dabar svarbu imtis de-eskalacijos ir kurti mechanizmus, kad ateityje būtų išvengta panašių incidentų“, – sakė jis. Kartu jis teigė suprantąs Turkiją: „Kiekviena šalis turi teisę saugoti ir ginti savo teritorinį integralumą, įskaitant oro erdvę.“

ELTA

Ambasadorė teigiamai įvertino Lietuvos požiūrį į gynybą: padidėjusį krašto apsaugos finansavimą, puikiai vykstantį bendradarbiavimą, priimant JAV pajėgas ir sprendžiant susijusius praktinius klausimus, kt.

Susitikimo metu JAV ambasadorė patvirtino, kad kitais metais JAV ir toliau siųs karininkus į Lietuvą veikiančią NATO pajėgų integravimo vienetą.

LR KAM

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas darbo susitikime su Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) ambasadore Lietuvoje Deborah A. McCarthy aptarė lapkričio mėnesį įvykusį vizitą JAV.

G. Maksimovicz (KAM) nuotr.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Suomijos Respublikos Prezidentą Sauli Niinistö nacionalinės šventės – Nepriklausomybės dienos (gruodžio 6 d.) – proga. Prezidentės teigimu, Suomija jau daugelį metų išlieka artima Lietuvos sąjungininke bendradarbiaujant tiek dvišaliu lygmeniu, tiek Baltijos jūros regione ir Europos Sąjungoje. Abi šalys vienijančios bendros vertybės ir geras tarpusavio supratimas užtikrina, kad vieningai siekiame ryžtingai ginti savo šalių ir žmonių strateginius interesus saugumo, energetikos bei ekonomikos srityse.

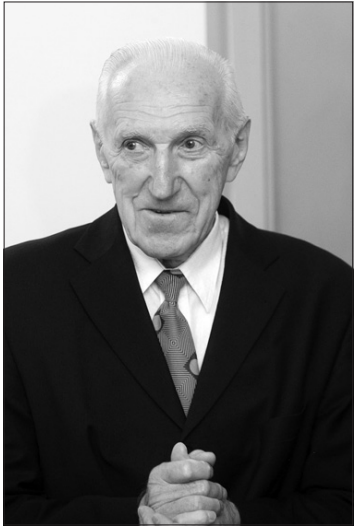
Vilniuje įteikta Felicijos Bortkevičienės, arba Kalbos, premija. Už ilgametį lituanistikos tradicijų įprasminimo darbą, literatūrinės kraštotyros inicijavimą ir plėtojimą šių metų Kalbos premijos laureatu tapo filologas, lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas, kraštotyrininkas **Benjaminas Kondratas**. Jis yra literatūrinės kraštotyros pradininkas Lietuvoje. Jis yra unikalios 12 knygų serijos „Kūrėjų pėdsakais“ autorius, redaktorius ir leidėjas savo lėšomis. „Kūrėjų pėdsakais“ – išsami Lietuvos regionų literatūrinės kraštotyros serija, skirta mūsų šalies regionų ir atskirų vietovių literatūriniam paveldui. B. Kondrato parengta serija prikelia iš užmaršties nenaudotus originalius šaltinius ir faktus apie Lietuvos kultūros ir meno kūrėjus. Nuo 1956 m. B. Kondratas spaudoje paskelbė apie 400 darbų kultūros, kalbos, literatūros, didaktikos ir kitais klausimais, iš jų apie rašytojus – 270. Laureatas dirba ir kaip kalbos redaktorius, yra parengęs atsiminimų knygas, monografijas, kūrybos rinkinius, parengė ir išleido „Lietuvių kalbos taisykles“.

Pirmasis faktinis nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos vadovas Vytautas Landsbergis siūlo Laisvės premiją skirti buvusiam Viešojo saugumo tarnybos (VST) vadui Sergejui Madalovui. S.Madalovas LRT laidoje „Dėmesio centre“ yra pareiškęs V.Landsbergį laikęs „ne politiku, o didvyriu“. „Jis sugebėjo 1990 metais padaryti tokius darbus, visi žinome, kaip jį vertina pasaulyje“, – sakė buvęs VST vadas. Lapkričio pabaigoje Seimas valdančiųjų balsais atmetė siūlymą Laisvės premiją skirti V.Landsbergiui. Po tokio Seimo sprendimo subyrėjo Laisvės premijos komisija. S.Madalovas yra daugelį kartų skatintas ir apdovanotas. Šių metų liepos 6 dieną prezidentė Dalia Grybauskaitė apdovanojo S.Madalovą Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 1996-aisiais tuometinis prezidentas Algirdas Brazauskas apdovanojo generolą Vyčio Kryžiaus 5-ojo laipsnio ordinu. 2001-aisiais padėką S.Madalovui pareiškė tuometinis prezidentas Valdas Adamkus.

LR Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK), kaip papildomas komitetas, gruodžio 4 d. posėdyje svarstė ir bendru sutarimu pritarė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektui XIIP-3587(2). Nutarimo projekto rengėjai posėdyje komitetą informavo apie gautą oficialų Prancūzijos pagalbos prašymą ir Lietuvos sprendimą atsiliiepti į prašymą. Todėl, **siekiant prisidėti prie tarptautinės bendruomenės kovos prieš terorizmą bei taikos palaikymo, komitetas pasiūlė 2016–2017 m. į Jungtinių Tautų vadovaujamą operaciją Malio Respublikoje siųsti iki 40 karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų**. 2015 m. lapkričio 17 d. vykusiame Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos posėdyje (gynybos klausimais) Prancūzija, po lapkričio 13 d. terorizmo išpuolių Paryžiuje, vadovaudamasi Europos Sąjungos sutarties 42.7 straipsniu kreipėsi dėl valstybių dvišalės ir daugiašalės paramos kovojant prieš terorizmą Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose.

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Valstybinės kultūros paveldo komisijos narius archeologą Adomą Butrimą ir istorikę Nijolę Laužikienę paskyrė naujai ketverių metų kadencijai. N. Laužikienė vadovauja Klaipėdos miesto savivaldybės Ugdymo ir kultūros departamentui, A. Butrimas yra Vilniaus dailės akademijos profesorius. Valstybinę kultūros paveldo komisiją sudaro 12 narių: du narius skiria ir atleidžia prezidentas, keturis narius – parlamentas Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu, keturis narius – ministras pirmininkas kultūros ministro teikimu, du narius renka ir atšaukia įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos visuomeninės organizacijos, kurių veikla susijusi su kultūros paveldo paieška, saugojimu ir propagavimu. Jie skiriami ketveriems metams.

LRT, ELTA, LRP, LRS

Kalbos premijos laureatas – kraštotyrininkas Benjaminas Kondratas. **LRS nuotr.**

JUODKALNIJA PAKVIESTA Į NATO

Briuselis, gruodžio 2 d. (TASS-ELTA). NATO pakvietė Juodkalniją pradėti derybas dėl stojimo į Aljansą. Tai pranešė NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas (Jens Stoltenberg).

„NATO priėmė istorinį sprendimą pradėti derybas dėl Juodkalnijos stojimo, - pareiškė jis. - Mes kviečiame dalyvauti posėdyje Juodkalnijos užsienio reikalų ministrą ir gynybos ministrą“. „Tai tik kelio pradžia. Juodkalnija turės tęsti intensyvių reformų procesą, taip pat kovoti su korupcija ir stiprinti šalies visuomenės paramą stojimo į NATO procesui“, - pažymėjo J. Stoltenbergas.

„Ši diena yra istorinė Juodkalnijai ir visiems Vakarų Balkanams. Ateinančių metų gegužę mes švęsime nepri-

NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas (Jens Stoltenberg). **NATO**

klausomybės 10-ąsias metines, ir aš visus kviečiu pažymėti šią datą kartu su mumis. Tegul tai bus puikios sąjungos pradžia“, - savo ruožtu pareiškė Juodkalnijos užsienio reikalų ir eurointegracijos ministras Igoris Lukšičius.

Susitikimo dalyviai neįvardijo derybų pabaigos ir Juodkalnijos įstojimo į Aljansą datos. Manoma, kad derybų procesas vyks gana sparčiai, ir šalis galės prisijungti prie NATO po pusantrų dvejų metų.

VISI JAV KOVINĖS TARNYBOS POSTAI ATVERIAMSI MOTERIMS

JAV karinėse pajėgose visi postai, taip pat ir priešakinių linijų kovinės pareigybės, atveriami moterims, pareiškė ketvirtadienį JAV gynybos sekretorius Ashtonas Carteris, tokiu sprendimu nušluodamas šalin šimtmečių tradiciją.

„Aš skelbiu savo sprendimą (...) pradėti atverti visas likusias profesijas ir pozicijas moterims, – sakė A. Carteris žurnalistams Pentagone. – Nebus jokių išimčių“.

Šiuo istoriniu sprendimu atmetamas Jūrų pėstininkų korpuso argumentas, kad mišrūs daliniai nebūna tokie

pajėgūs, kaip vien iš vyrų sudarytieji.

Pripažindamas, kad esama fizinių skirtumų tarp lyčių, A. Carteris pasakė, kad yra daugybė moterų, kurios gali atitikti griežtus fizinius standartus, lygiai kaip esama ir vyrų, kurie to negali.

„Mūsų ateities pajėgos turi pasinaudoti geriausiais žmonėmis, kuriuos gali pasiūlyti Amerika“, – sakė A. Carteris.

„XXI amžiuje būtina pasiimti galias iš plačiausio galimo talentų telkinio. Jame yra ir moterų... Mes turime panaudoti kiekvieno individo,

atitinkančio mūsų standartus, privalumus“, – tęsė gynybos sekretorius.

Prezidento Baracko Obamos administracija 2013 metais pareikalavo, kad visi koviniai tarnybos postai iki 2016 metų taptų prieinami moterims – ir pėstininkų, artilerijos, šarvuotosiose bei specialiosiose pajėgose.

Tiesa, B. Obama suteikė Pentagonui galimybę taikyti ir išimtis, jeigu tai pateisins operatyviniai suvaržymai.

Pasak A. Carterio, naujausi pakeitimai turi būti įgyvendinti per 30 dienų. **LRT**

ATSISAKYTA PLANO UŽDARYTI GVANTANAMO KALĖJIMĄ

Vašingtonas, gruodžio 2 d. (ELTA). JAV prezidento administracija atsisakė Pentagono pateikto Gvantanamo kalėjimo uždarymo plano. Baltieji rūmai nusprendė, kad projektas pernelyg brangiai atsieitų, praneša „The Wall Street Journal“.

Leidinio šaltinių duomenimis, karinė žinyba tam paprašė 600 milijonų dolerių, iš kurių 350 milijonų buvo planuojama skirti naujo kalėjimo statybai Jungtinėse Valstijose.

Gvantanamo kalėjimo eksploatavimas per metus atsieina 400 milijonų dolerių, patikslina „The Wall Street Journal“. Lapkričio mėnesį priimtame JAV gynybos biudžete nenumatyta lėšų Gvantanamo kaliniams į ki-

tus kalėjimus perkelti.

Gvantanamo kalėjimo uždarymas - vienas iš Barako Obamos (Barack Obama) rinkimų kampanijos pažadų. Šiuo metu jame kalinami 107 žmonės, sulaikyti po 2001 metų rugsėjo 11-osios ir įtariamai terorizmu. 48 iš jų gali būti perduoti kitų šalių teisėsaugos institucijoms, o dar 59 kaliniams tai būtų pernelyg rizikinga operacija, kelianti grėsmę jų gyvybei.

Gvantanamo specialusis kalėjimas yra JAV karinių jūrų pajėgų bazėje Kubos teritorijoje, nuomojamoje nuo 1903 metų. 2001 metais prasidėjus antiteroristinei operacijai Afganistane, į šį kalėjimą buvo pradėti gauti į nelaisvę paimti „Al Qaeda“, Talibano ir kitų teroristinių organizacijų nariai.

RAUDONASIS KRYŽIUS MĖGINA UŽMEGZTI KONTAKTĄ SU „ISLAMO VALSTYBE“

Ženeva, gruodžio 6 d. (ELTA). Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus Komitetas (IKRK) mėgina užmegzti kontaktą su „Islamo valstybės“ (IS) džihadistais, kad galėtų pasirūpinti žmonėmis jų kontroliuojamose teritorijose Sirijoje ir Irake.

„Taip, žinoma, kad mes mėginame užmegzti ryšį“, - interviu agentūrai AFP sakė IKRK generalinis direktorius Yvas Dakoras (Yves Daccord). Anot jo, „didžiausias“ IKRK tikslas yra pasiekti kenčiančius žmones. Todėl humanitariniai darbuotojai esą turi „kalbėtis su visais“. IKRK, kuris koordinuoja Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio veiklą ginkluotuose konfliktuose, svarbiausias yra humanitarinis

VOKIETIJOJE PRITARTA DALYVAVIMUI MISIJOJE PRIEŠ IS

Vokietijos parlamentas pritarė šalies ginkluotųjų pajėgų dalyvavimui antiteroristinėje misijoje prieš „Islamo valstybę“ (IS), skelbia AFP.

445 parlamentarai pasisakė

už, 146 – prieš, o 7 susilaikė.

Į regioną ketinama siųsti „Tornado“ žvalgybinius naikintuvus, fregatą ir 1,2 tūkstančio karių, tačiau Vokietijos pajėgos kovoje nedalyvaus tiesiogiai.

Tai bus didžiausia šių dienų Vokietijos karinė operacija.

Vokietijos vyriausybė pritarė šalies ginkluotųjų pajėgų dalyvavimui antiteroristinėje misijoje prieš IS. **ELTA**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005
E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

■ **LAISVĖS PREMIJA SUKĖLĖ
TRISKART PERSIVERTĖLIŲ PANIKĄ**

Ir bijo jie. Ir bijo jie. Ir bijo.

Bijo viršūnė apačios, bijo apačia viršūnės.

Bijo vienas visų, visi – vieno.

Bijo jaunas seno, bijo senas jauno.

Bijo vaikas tėvo, bijo tėvas vaiko.

Valdininkas bijo pavaldinio, o pavaldinys – viršininko.

Visi jie kas nors ko nors bijo...

Taip apie sovietus rašė didysis mūsų tautos dainius Bernardas Brazdžionis. Atrodė, kad šios eilės jau negrįžtamai tapo istorija, priminsiančia niūrią Lietuvos egzistensiją 20 amžiaus antrojoje pusėje. Deja, tiesa anksčiau ar vėliau išryškėja... Būtent tai pamatėme besibaigiant 2015 metų rudeniiui – Lietuva skaičiuoja jau 26 atgaautos nepriklausomybės metus, tačiau praeitis kaip sunkus balastas neleidžia kvėpuoti laisvės oru visa krūtine. Tas balastas – vadinamieji „socialdemokratai“, arba, tiksliau tariant, triskart persivertėliai „socdemai“. Iš Sovietų sąjungos komunistų partijos pasidarę „nacionalinė“ Lietuvos kompartija, į nepriklausomos Lietuvos gyvenimo traukinį įsibrovę „Lietuvos darbo demokratinės partijos“ vardu galiausiai išsigimę į „Lietuvos socialdemokratų partiją“ – milijonierių ir turtuolių partiją, su tikrąja socialdemokratija turinčia bendro tik tiek, kiek rašoma jos pavadinime. (Gal dėl šio paradokso prigijo trumpinys „socdemas“ – tai tarsi koks „komsorgas“ analogas.) Liūdna, bet didelė Lietuvos žmonių dalis buvo taip užsikrėtę „homo sovieticus“ bacila, kad ir tuomet nesuvokė pavojaus, kokį kelia triskart persivertėliai, ir šiandien į reitingų viršūnes kelia kaip tik „socdemus“. O iškėlę koneveikia Lietuvos nepriklausomybę, neva kaltą, kad ir skurdo neatsikratėme, ir jaunimas emigruoja iš šalies, ir algos per mažos, ir t. t.

Šių metų Laisvės premijos skyrimo batalijos Lietuvoje tarsi nukėlė į nepriklausomybės atgavimo laikus, kai Sąjūdžio idėjų pakylėta tauta ėjo į Baltijos kelią, plikomis rankomis stoji prieš sovietų tankus Vilniuje Konarskio gatvėje, prie televizijos bokšto, prie Parlamento, budėjo Sītūknuose, Juragiuose ir visur, kur pakvietė Sąjūdis Lietuvą. O Lietuvos vadovu tuo metu jau buvo Vytautas Landsbergis. (Gal aš klystu, bet manyčiau, kad viešojoje politinėje arenoje V. Landsbergis pirmą kartą kaip lyderis sužibo 1989 m. po garsiosios „Bananų nakties“ Vilniuje įvykių, kai su V. Petkevičiumi kalbėjo rytojaus dieną įvykusiame protesto mitinge.)

Tačiau pasijutome nukelti į tuos laikus blogąja prasme – vėl padvelkė komunistinės neapykantos tvaiku, kuris Sąjūdžio laikais nuodijo orą nuolatiniais pasityčiojimais iš nepriklausomybės siekių, iš Sąjūdžio lyderių, iš tautinio idealizmo. Jokia paslaptis, kad visam šiam šmeižto paradui vadovavo triskart persivertėliai (tiesa, tuo metu jų virsmas dar tik vyko). O kad jie taip aktyviai, kaip puolė V. Landsbergį, būtų dalyvavę atkuriant nepriklausomos Lietuvos politinį ir ekonominį gyvenimą! Šiandien tikrai būtų kur kas daugiau ir socialinio teisingumo, ir pasitikėjimo politikais. Bet triskart persivertėliai kaip alkani vilkai puolė į prichvatizacijos kovą (kuri dažnai sutapdavo su kriminalinių elementų kruvinais

DEBESUOTA ATEITIS

lanko ir dabar.

DIRVA ištvrė visą šimtmetį ir nugalėjo jos kelyje pasitaikiusias kliūtis tik jos dosnių ir ištikimų prenumeratorių dėka, jų aukų dosnumu. Gaila, kad per paskutinius 21 metus to dosnumo kartais nepakakdavo. Labai stokojama jo ir šiandien, tačiau DIRVA ir toliau žengia į priekį, nes jos „valdyba“ laiku ėmėsi priemonių apsaugoti nuo galimų finansinių netikėtumų.

Ieškodami finansinės paramos, per tą 21 metų laikotarpį mes kreipėmės į lietuvių fondus ir įvairias „seseriškas“ organizacijas, kurių tikslas – remti lietuvybės išlaikymą išeivijoje visose jos apraiškose. Buvome pritrenkti kai kurių organizacijų neigiamu atsakymu, jei iš viso jos teikėsi atsakyti. Kai kurios organizacijos pateikė „paaškinimus“, kad jos remia TIK Lietuvoje veikiančias „frakcijas“, nors jos pačios, be išimties, naudo-

jasi išeivijos spauda, įskaitant ir DIRVĄ, savo veiklos garsinimui. JAV veikia nemažai lietuvių išeivijos „globos“ organizacijų. Kai kurie šių organizacijų padaliniai yra sukaupę nemažą kapitalą, tačiau su organizacijos centru tuo kapitalu jie nesidalina, nors jis yra skirtas lietuviškai veiklai remti. Aiškėja, kad šie neįvardinti fondai vadovaujami savo kažkokiais privačiais prioritetais, neturinčiais nieko bendra su lietuvybe išeivijoje. Jau daug metų, kai spauda ieško priemonių, kaip sudominti skaitytojus, pritraukti prenumeratorius. Iš išeivijos lietuvių (ypač JAV) šis nedėkingas, bet išskirtinai svarbus, darbas reikalauja realios finansinės paramos. Tai turi būti palankiai suprasta visų fondų, jei jiems išvis rūpi lietuvybė išeivijoje.

***Algirdas V. Matulionis,
„Vilties“ draugijos pirmi-***
ninkas”

**ES MINISTRAI PRITARĖ DĖL ORO LINIJŲ
KELEIVIŲ INFORMACIJOS DALIJIMOSI**

Europos Sąjungos (ES) vidaus reikalų ministrai susitarė dėl oro linijų keleivių informacijos dalijimosi sistemos, kuri gali būti patvirtinta per artimiausias savaites. Tikimasi, kad naujoji tvarka padės sekti ekstremistus ir užkirsti kelią jų atakoms, skelbia *AP*.

Susitikimui Briuselyje

pirmininkavęs Liuksemburgo premjero pavaduotojas Etienne Schneideris penktadienį didžiavosi, kad „po šitiek metų derybų pagaliau pavyko pasiekti susitarimą“.

Ši sutartis ES teisėsaugos agentūroms suteiks prieigą prie oro linijų renkamos informacijos: vardų, kelionių datų, maršrutų, kreditinių

kortelių ir kontaktinių duomenų.

Sistemoje bus išsaugojami Europos oro vežėjų, vykdančių skrydžius tarp Bendrijos narių ir už jos ribų, duomenys. Į sistemą taip pat bus įtraukiama užsakomųjų skrydžių informacija. Duomenys iš viso bus saugomi pusmetį.

Tikimasi, kad Europos Parlamentas šią sutartį patvirtins kitą mėnesį. ***ELTA***

KINIJA SKIRS 60 MLRD. DOLERIŲ AFRIKAI

Kinijos prezidentas Xi Jinpingas penktadienį paskelbė, kad jo šalis skirs 60 mlrd. JAV dolerių (56 mlrd. eurų) finansinės pagalbos ir paskolų paketą Afrikai, sakydamas kalbą Afrikos viršūnių susitikime Johannesburge.

„Kinija nusprendė skirti iš viso 60 mlrd. JAV dolerių

finansinę paramą, kuri apims 5 mlrd. paskolų nulinėmis palūkanomis (ir) 35 mlrd. dolerių paskolų palankiomis palūkanų normomis, eksporto kredito paskolų bei lengvatinių paskolų“, – nurodė jis.

Šis dviejų dienų Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumas (FOCAC) yra antrasis

konfliktais, matyt, turto visiems neužteko?), nepaleisdami iš rankų politinės galios, nes tik ji galėjo garantuoti sėkmingą prichvatizacijos eigą. Paskui, žinoma, ta politinė galia buvo reikalinga išsaugoti prichvatizacijos vaisius. O dar vėliau atėjo vadinamieji europiniai pinigai... Jūs šįkart teko dalintis su Kremliaus proteguojamomis „darbiečių“, „tvarkiečių“ ir dar bala žino, kokių buvusių ir būsimų „-iečių“, „partijomis“. Kaip žinome iš istorijos, komunistai, besidalindami svetimą gerą, galiausiai nuvaro bet kokią šalį į žlugimą – taip ir socdemai jau seniai būtų pribaigę nespėjusią ant kojų tvirtai atsistoti nepriklausomą Lietuvą, jeigu ne dešinėsios jėgos su savo „križių premjerais“, atitraukiančios valstybę nuo bankroto prarajos.

Ir še tau – 2015-ųjų Laisvės premiją pasiūlyta skirti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vadovui Vytautui Landsbergiui. „*M***tvoju!*“ – nusikeikė ne vienas buvęs kompartijos narys, – Juk tai reikštų pripažinti, kad jis buvo ir yra teisus, o mes buvome ir esame parazitai, kuriems nepriklausoma Lietuva tėra aruodas nekvailoms pelėms. Nė už ką!“.

Tiesos dėlei, reikia priminti, kad Gediminas Kirkilas balsavo už tai, jog Laisvės premija būtų skirta Vytautui Landsbergiui. Vienintelis iš viso socdemų sambūrio. Bet tai išimtis, patvirtinanti taisyklę.

Kęstutis Šilkūnas

nuo 2000 metų, kai Kinijos ir Afrikos šalių vadovai pirmą kart susitiko Pekine.

Nuo tada Kinija tapo dominuojančia šalimi prekybos ryšiuose su Afrika, nustelbusi ankstesnes tradicines partneres – Europą ir Jungtines Valstijas.

LRT

**ES GALI ATNAUJINTI
VIDINIŲ SIENŲ
KONTROLĘ**

Europos Sąjungoje iškeltas pasiūlymas iki dvejų metų laikotarpiui grąžinti vidinių sienų kontrolę Šengeno zonoje, kurios taisyklės užtikrina laisvą žmonių ir prekių judėjimą, rašo Briuselio nepriklausoma naujienų svetainė „EUobserver“.

Pagal dabartines taisykles Šengeno zonos šalys gali sugriežtinti savo vidinių sienų apsaugą ne ilgesniam negu šešių mėnesių laikotarpiui.

Tačiau šiuo metu Bendrijai pirmininkaujančio Liuksemburgo iškeltame pasiūlyme, kuris buvo nutekintas Londone įsikūrusios pilietinių teisių organizacijos „Statewatch“, sakoma, kad tokia galimybė gali būti pratęsta iki dvejų metų.

LRT

TURKIJOS INDĖLIS – ESMINIS MIGRACIJOS KRIZEI ĮVEIKTI

Briuselis, lapkričio 29 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Briuselyje dalyvauja ES šalių ir Turkijos vadovų susitikime. Aukščiausio lygio susitikimas, kuriame Turkiją atstovauja Ministras Pirmininkas Achmetas Davutoglu, surengtas siekiant suvaldyti per šią valstybę einantį pabėgėlių srautą iš Sirijos.

„Migracijos krizės neįmanoma įveikti be trečiųjų šalių, o ypač Turkijos, pagalbos. Per Turkiją plūsta didžiausia pabėgėlių banga į Europą, todėl išeičių privalome ieškoti kartu. Geriau investuoti į bendradarbiavimą dabar, negu kovoti su dar rimtesnėmis pasekmėmis”, – sakė Prezidentė.

Vien per šiuos metus į ES per Turkiją atvyko 575 tūkstančiai pabėgėlių. Turkija, kuri turi sieną su karo neramumų kamuojama Sirija, pati labai rimtai susiduria su migracijos problema. Ši valstybė yra suteikusi prieglobstį daugiau nei 2 milijonams pabėgėlių ir jų išlaikymui jau išleido 8 milijardus JAV dolerių.

ES šalių ir Turkijos lyderiai

priims bendrą politinę deklaraciją, kurioje sutariama reguliariai rengti ES ir Turkijos viršūnių susitikimus, siekti derybų dėl Turkijos narystės ES ir vizų liberalizavimo paspartinimo, vystyti aukšto lygio dialogą energetikos, ekonominės politikos ir muitų sąjungos srityse.

Kaip esminis Deklaracijos elementas – pabrėžiama būtinybė nedelsiant įgyvendinti spalio Europos vadovų taryboje patvirtintą bendrą ES ir Turkijos veiksmų planą.

Turkija įsipareigoja prisidėti užtikrinant tinkamą sienos su ES kontrolę, sustiprinti savo pasienio tarnybos pajėgumus ir bendradarbiavimą su Europos pasienio agentūra „Frontex”, keistis informacija su kaimyninėmis Bendrijos šalimis, sutvarkyti pabėgėlių registravimo procedūras ir pagreitinti ekonominių migrantų, kurių gyvybei negresia pavojus, grąžinimą.

Veiksmų plane numatytų priemonių įgyvendinimui Europos Sąjunga skirs 3 milijardus eurų.

Prezidentės spaudos tarnyba

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Briuselyje dalyvavo ES šalių ir Turkijos vadovų susitikime dėl pabėgėlių srauto sustabdymo. *LR Prezidento kanceliarijos nuotraukos/R. Dačkus*

LIETUVA IR KITOS REGIONO ŠALYS NEPRITARIA PABĖGĖLIŲ IŠ TURKIJOS PERKĖLIMUI

Aptarti naują iniciatyvą Briuselyje Europos Komisija pakvietė Europos Sąjungos (ES) valstybių ir vyriausybių atstovus, vadinamuosius „šerpas”.

Anot diplomatų, reikšdami neigiamą nusistatymą, Lietuvos ir daugumos kitų regiono šalių atstovai nusprendė deleguoti žemesnio rango diplomatus.

„Lietuva jau yra nusprendusi perkelti 70 pabėgėlių iš Turkijos pagal ankstesnius įsipareigojimus. Jokiose naujose schemose dalyvauti šiame etape neplanuojame, todėl Komisijos inicijuotame susitikime Lietuvai atstovauja diplomatas iš Lietuvos

atstovybės prie ES”, – patvirtino Prezidentės Dalios Grybauskaitės patarėjas Renaldas Vaisbrodas.

Briuselis siūlo naują planą dėl pabėgėlių perkėlimo iš Turkijos pristatyti ES lyderių susitikime gruodžio 17–18 dienomis. Diplomatų teigimu, nauja programa kol kas numatoma kaip savanoriška schema, dėl naujo priimamo pabėgėlių skaičiaus dar nenuspręsta.

Pagrindine iniciatyvos rėmėja laikoma Vokietija, sakanti, kad tokiu būdu nelegalią migraciją galima pakeisti legalia. Iniciatyvos autoriai tikisi, kad priimdama pabėgėlius ES įtikintų Turkiją griežčiau saugoti valstybės sieną ir sumažinti

migrantų srautą į Graikiją.

Naujienu agentūros „Reuters” teigimu, galimybę dalyvauti naujoje schemoje taip pat svarsto Prancūzija, Belgija, Liuksemburgas, Austrija, Švedija, Graikija, galbūt Nyderlandai ir Suomija.

ES šalys anksčiau susitarė perskirstyti 160 tūkst. prieglobsčio prašytojų iš Italijos ir Graikijos į kitas šalis. Šiai iniciatyvai griežčiausiai priešinosi Lenkija, Vengrija ir Slovakija, o Lietuva laikėsi nuosaikesnės pozicijos ir sutiko su Briuselio siūlymu priimti 1105 pabėgėlius per dvejus metus.

Turkijoje yra daugiau nei 2 mln. pabėgėlių iš Sirijos. **LRT**

LIETUVIAI MATO EURO NAUDĄ LIETUVAI IR VISAI EUROPOS SĄJUNGAI

Eurobarometro apklausos duomenimis, 61 proc. euro zonos priklausančių valstybių gyventojų (55 proc. lietuvių) mato teigiamą vieningos valiutos naudą savo šaliai, 71 proc. apklaustųjų euro zonos gyventojų (77 proc. lietuvių) mato vieningos valiutos naudą visai Europos Sąjungai.

Beveik aštuoni iš dešimties (79 proc.) respondentų atsakė, kad jiems mokant grynaisiais, nėra sunku atskirti euro monetas, beveik penktadaliui (19 proc.) euro zonos priklausančių gyventojų ir net 59 proc. lietuvių (69 proc. estų ir 70 proc. latvių) atskirti euro monetas yra sunku. Tuo tarpu beveik visiems (94 proc.) respondentams yra lengva atskirti euro banknotus, tik 4 proc. atsakė, kad jiems tai nėra lengva.

Trečdalis (33 proc.) apklaustųjų atsakė, kad jie daž-

niausiai verčia kainas eurai į savo senąją valiutą, įsigydami išskirtinius pirkinius (pavyzdžiui, automobilį ar būstą), 19 proc. kainas verčia į senąją valiutą kasdienio apsipirkimo metu. Nacionaliniai rezultatai parodė, kad ryšio tarp datos, kai buvo įsivestas euras ir žmonių polinkio konvertuoti valiutą, nėra. Pirkdami išskirtinius pirkinius, dažniausiai eurus į buvusią nacionalinę valiutą konvertuoja lietuviai (56 proc.), belgai (51 proc.) ir Maltos gyventojai (50 proc.), rečiausiai - airiai (6 proc.) ir suomia (12 proc.). Lietuviai taip pat dažniausiai konvertuoja valiutą ir kasdienio apsipirkimo metu (42 proc.), tuo tarpu įprastinio apsipirkimo metu eurus į senąją valiutą keičia tik 4 proc. airių ir suomių, 22 proc. slovākų, 23 proc. belgų. **ELTA**

UKRAINOS SEPARATISTUI ATIMTAS LEIDIMAS LAIKINAI GYVENTI LIETUVOJE

Rusijos remiamų separatistų gretose Ukrainoje kovojusiam Ukrainos piliečiui Eduardui Akopovui lapkričio mėnesį panaikintas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, žiniasklaidai pranešė Valstybės saugumo departamentas (VSD).

„Jis, VSD nuomone, yra keliantis grėsmę nacionaliniam saugumui. Todėl valstybės saugumo departamentas jį paskelbė nepageidautinu asme-

niu Lietuvoje (...) ir kreipėsi į Migracijos departamentą, kad jam būtų atimtas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje”, – sakė VSD atstovas spaudai Vytautas Makauskas.

Jis patvirtino, kad Migracijos departamentas yra priėmęs sprendimą atimti E. Akopovui leidimą. Minėtas asmuo yra Ukrainos pilietis. V. Makauskas sakė neturintis duomenų, kada tiksliai E. Akopovui Migracijos

departamentas suteikė laikiną leidimą gyventi Lietuvoje. Tačiau VSD atstovas nurodė, kad leidimą jis gavo jau po dalyvavimo kare Rytų Ukrainoje.

VSD duomenimis, instruktuodamas separatistus pernai jis organizavo neteisėtą karinį padalinį Donecko srityje, be to, pats dalyvavo užimant administracinius pastatus.

Konfliktas tarp Ukrainos vyriausybinių pajėgų ir Rusijos remiamų separatistų vyksta nuo pernai balandžio. **LRT**

DIDESNEI DALIAI LIETUVOS GYVENTOJŲ GYVENIMAS NEGERĖJA

Kad Lietuvoje reikalai iš esmės krypta į gerąją pusę mano beveik 40 proc. Lietuvos gyventojų, o kad jie blogėja – apie 60 proc., rodo naujusias visuomenės nuomonės tyrimas.

Naujienu agentūros ELTA užsakymu spalio 28-lapkričio 8 dienomis rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovės „Baltijos tyrimai” atliktos apklausos duomenimis, šių

metų lapkritį beveik keturi iš dešimties (38 proc.) apklaustų 15 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų atsakė, kad pastaruoju metu reikalai Lietuvoje iš esmės krypta į gerąją pusę, o šeši iš dešimties (61 proc.) apklaustųjų teigė, kad reikalai šalyje blogėja. 1 proc. respondentų neturėjo nuomonės šiuo klausimu.

Tiek lyginant su spalio mėnesio apklausa, tiek ir su

gyventojų atsakymais prieš metus (2014 metų lapkritį) gyventojų nuomonė šiuo klausimu nepasikeitė.

Didesni optimistai yra jaunimas iki 30 metų (57 proc. pastebi pagerėjimą), didmiesčių gyventojai (45 proc.), respondentai su aukštu išsilavinimu (55 proc.) bei gaunantys didžiausias šeimos mėnesio pajamas – per 800 eurų (52 proc.), specialistai ir tarnautojai (57 proc.) bei respondentai, kurie savo politines pažiūras

apibūdina kaip dešiniąsias (52 proc.).

Daugiau už kitus dabartine padėtimi šalyje yra nepatenkinti vyresni nei 50 metų žmonės (71 proc. mano, kad reikalai blogėja), gyvenantys kaime (70 proc.), respondentai su viduriniu ar profesiniu išsilavinimu (69 proc.) bei su mažiausiomis šeimos pajamomis – iki 450 eurų per mėnesį (74 proc.), pensininkai (74 proc.), bedarbiai ir namų šeimininkės (75 proc.), lenkų tautybės gyventojai (80 proc.).

Kad reikalai Lietuvoje pastaruoju metu gerėja daugiau nurodė trijų partijų rėmėjai – Liberalų sąjūdžio (57 proc.), Socialdemokratų partijos (50 proc.) bei Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (48 proc.).

Labiausiai padėtimi šalyje nepatenkinti Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (84 proc. iš jų mano, kad reikalai blogėja), Darbo partijos (76 proc.) ir partijos Tvarka ir teisingumas (67 proc.) rinkėjai. **ELTA**

LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRAS LANKĖSI ČIKAGOJE

Šių metų lapkričio 14 d. – 15 dienomis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas darbo vizitu lankėsi Čikagoje, kur susitiko su Lietuvos Šaulių Sąjungos išeivijoje (LŠSI) nariais, įteikė Šaulių žvaigždės medalius, bendravo su Amerikos legiono veteranais.

Sekmadienį ministras Juozas Olekas, lydimas generalinio konsulo Čikagoje Marijaus Gudyno, gynybos atašė plk. Juozo Kačergiaus ir savo adjutanto mjr. Egidijaus Čiūto, dalyvavo šv. Mišiose Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo Bažnyčioje Marquette Park, kur buvo paminėta artėjanti Lietuvos kariuomenės diena. Šventose mišiose gausiai dalyvavo Šaulių sąjungos išeivijoje nariai ir JAV gyvenantys lietuviai su organizacijų vėliavomis. Krašto apsaugos ministras kreipėsi į susirinkusius pabrėždamas išeivijos lietuvių svarbą atkovoiant bei išsaugant Lietuvos nepriklausomybę:

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas su Lietuvos Šaulių Sąjungos išeivijoje (LŠSI) nariais ir Amerikos legiono veteranais Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo Bažnyčios parapijos salėje. *Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje nuotr.*

„JAV veikiančios lietuvių organizacijos, tarpe kurių noriu paminėti ir Šaulių Sąjungą, suvienijo pasaulio lietuvius kovoje už nepriklausomą Lietuvą. Jūs telkėtės išlaikyti lietuviškumą, saugojote laisvos šalies idėją lietuvių širdyse, spaudėte politikus visame Vakarų pasaulyje nepripažinti

okupacijos o vėliau pripažinti nepriklausomybę atkūrusią Lietuvą ir padėti jai tapti demokratiško vakarų pasaulio svarbiausių organizacijų dalimi. Sunkiu Valstybei metu Jūs dosniai rėmėte Lietuvą. Noriu už visa tai jums padėkoti ir pabrėžti, kad jūsų aktyvi veikla ir pastangos yra labai reikalingi

Lietuvai ir šiandien.” Savo kreipimąsi J. Olekas baigė linkėdamas šauliams „išlikti stipriais savo lietuviška tautine dvasia, būti šviesuliais, skleisti beveik šimtmetį puoselėtas šaulių tradicijas ir vertybes, būti Lietuvos laisvės ambasadoriais”.

Pasibaigus šv. Mišioms, vyko apdovanojimų ceremonija, kurios metu Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas įteikė Šaulių žvaigždės medalius Antanui Vyčiui už ilgametę šaulišką tarnybą, nepriekaištingą pareigų vykdymą ir sąžiningumą, Leonui Maskaliūnui už ilgametę patriotinę veiklą išeivijos lietuvių tarpe, šauliškumo idėjų propagavimą išeivijoje, iniciatyvą steigiant ir įgyvendinant įvairius projektus remti Šaulių sąjungą ir Lietuvos ginkluotąsias pajėgas, parodų apie Lietuvos kariuomenę ir Šaulių sąjungą organizavimą galerijoje bei Sauliui Kupriui už ilgametę veiklą propaguojant šauliškumo idėjas, paramą Šaulių sąjungai, projektų, remiant Lietuvos ginkluotąsias

pajėgas ir Šaulių sąjungą vykdymą. Vėliau Lietuvos Šaulių Sąjungos išeivijoje nariai bei Amerikos legiono veteranai rinkosi parapijos salėje, kur ministras su jais diskutavo saugumo politikos ir Lietuvos bei JAV bendradarbiavimo temomis.

Savo vizito Čikagoje metu ministras Juozas Olekas Tautinėse kapinėse pagerbė diplomato, Klaipėdos sukilimo vadovo Jono Budrio atminimą, aplankė Marquette Park pastatytą Lietuvos ir JAV didvyrių S. Dariaus ir S. Girėno paminklą. Apie visa pasaulį sukrėtusią tragediją Paryžiuje bei Lietuvos saugumo situaciją ministras kalbėjosi su Čikagos televizijos žinių laidos „CBS News” žurnalistais. J.Oleko vadovaujama delegacija taip pat lankėsi Lietuvos generaliniame konsulate Čikagoje, Pasaulio lietuvių centre Lemonte, kitose lietuvių susibūrimo vietose.

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje inf.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras J. Olekas teikia apdovanojimą S. Kupriui. *Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje nuotr.*

LONDONE ĮVYKO LITVAKŲ DIENOS

CELEBRATING

Gruodžio 1–2 d. vyko penktosios Litvakų dienos Londone. Kasmetinis Lietuvos žydų paveldą Jungtinėje Karalystėje pristatantis renginys šiemet buvo organizuojamas kartu su Londono universitetu-koledžu (University College London, UCL) ir buvo skirtas YIVO organizacijos (Jidiš tyrimų institutas), veikusios tarpukario Vilniuje, 90-osioms įkūrimo metinėms paminėti.

Gruodžio 1 d. UCL vyko mokslinė konferencija, kurioje pranešimus skaitė akademikai Shaul Stampfer (Jeruzalės Hebrajų universitetas), François

Guesnet (UCL), Kamilis Kijekas (Vroclavo universitetas), Jurgita Verbickienė (VU), Jonathan Brent (YIVO) ir Michael Berkowitz (UCL). Ta proga atidaryta speciali paroda, skirta YIVO jubiliejui, vyko pianistės Gabijos Butkutės koncertas, pristatantis kompozitoriaus Leopoldo Godowskio kūrybą.

Gruodžio 2 d. Litvakų dienos tesėsi Londono Wiener bibliotekoje, kur pranešimus skaitė Avinoam Patt (Hartfordo universitetas), David Mazower (BBC), Akvilė Grigoravičiūtė (Paryžiaus Sorbonos universitetas), Kat Hubschmann, Christine Schmidt ir Toby Simpson (Wiener biblioteka).

Penktosiose Litvakų dienos taip pat dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius, Lietuvos

LIETUVA IR UKRAINA STIPRINS KULTŪROS RYŠIUS

Gruodžio 2 d. Lietuvos ir Ukrainos kultūros ministrai Šarūnas Birutis ir Viačeslavas Kirilenko pasirašė sutartį, pagal kurią bus įgyvendinama nauja Lietuvos ir Ukrainos kultūros bendradarbiavimo programa.

„Pasirašydama bendradarbiavimo programas su tam tikromis šalimis, Lietuva teigia, kad bendradarbiavimas su šiomis šalimis yra šiuo metu mūsų prioritetas ir jis yra svarbus bei aktualus abiem šalims. Lietuvos ir Ukrainos santykiai šiuo metu yra ypač glaudūs, todėl ši sutartis atspindės mūsų palaikymą per dalijimąsi patirtimi ir žinio-

žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Britų žydų tarybos prezidentas Jonathan Arkush.

LRKM

mis”, – sako kultūros ministras Šarūnas Birutis.

Lietuva su Ukraina turi tęsines programas, o naujoji programa keis buvusią, galiojusią 2012–2015 m. Programoje akcentuojamas abiejų šalių dalyvavimas kūrybinėse dirbtuvėse ir ekspertų mainų programose įvairiose meno srityse, keitimasis gera praktika; bendradarbiavimas su nevyriausybėmis organizacijomis, bendri projektai literatūros, materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos srityje, keitimasis žiniomis, ypač susijusiomis su kultūros paveldo registro kūrimu, elektroninių paslaugų muziejų srityje plėtra, kultūros vertybių įvežimu, išvežimu ir grąžinimu, skaitmeninimu, skaitmeninės kultūros ir nacionali-

nės skaitmeninimo strategijos kūrimu. Taip pat bus stiprinami ryšiai tautinių mažumų kultūrų išsaugojimo srityje. Sutartis pasirašyta LR Prezidentūroje, 8-osios Lietuvos ir Ukrainos Prezidentų Tarybos metu.

„Šiuo metu Lietuva aktyviai dalijasi patirtimis ir žiniomis dėl dalyvavimo ES programoje „Kūrybiška Europa”. Ukraina prie šios programos prisijungė lapkričio 19 d., tai aktualu ir mums ES kontekste, ir Ukrainai”, – sako Šarūnas Birutis.

2016 m. bus rengiamas projektų ciklas „Lietuva–Ukraina: Kultūros partnerystė 2016”, tai vystomojo bendradarbiavimo programa, siekiant stiprinti ryšius su Ukrainos nevyriausybėmis kultūros organizacijomis bei inicijuojant ilgalaikes abipusiai naudingas kultūros partnerystes. **LRKM**

KALTINIMAI – IŠ KLASTOČIŲ

Algimantas Zolubas

Vis nenurimsta žymius rezistencijos dalyvius Kazį Škirpą, Juozą Brazaitį ir Joną Noreiką dalyvavimu žydų genocide kaltinantys asmenys. Savo kaltinimams pagrįsti į viešumą jie vis mesteli įvairių „dokumentų“ ir „liudijimų“.

1941 m. birželio sukilimą surengė ir vykdė Lietuvių aktyvistų frontas (LAF), kurio iniciatorius ir vadovas buvo Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Vokietijai Kazys Škirpa. Kazio Škirpos

Juozas Brazaitis

istoriografinės propagandos LAF'ui priskirtus antisemitinius dokumentus yra pripažinę akivaizdžiomis klastotėmis.

Jeigu teismus Dovas Levinas ir Kazio Škirpos kaltintojai, sukilimo pradžioje paskelbtuose LAF'o atsišaukimuose turėtume rasti įkvepiantį raginimą susidoroti su žydais. Sukilėliams užėmus Kauno radiofoną, 1941 m. birželio 23 d. 9 val. 28 min. prabilo LAF'o štabo įgaliotinis Leonas Prapuolenis: „*Dėmesio! Dėmesio! Kalba Kaunas, Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!*“ ir paskelbė LAF'o atsišaukimą: „*Tautiečiai, Vokiečių armija raudonuosius grobuonis iš Lietuvos baigia vyti. Lietuvių tauta, išvaduota iš jungo, ryžtasi gyventi vėl laisva, nepriklausoma. Jau sudaryta laikinoji vyriausybė ir jau perima valstybės vairą ir įstaigas į savo rankas. Grobuonys bėgdami plėšia turtą, naikina įmones, šaudo gyventojus. Tautiečiai, saugokite visuomenės ir privatų turtą. Darbininkai, organizuokite įmonių apsaugą. Valstybės tarnautojai, saugokite savo įstaigas ir neišduokite jų dokumentų bei turto. Lietuviai policininkai, savo gyvenamoje vietoje perimkite viešąją saugumą į savo rankas. Informacijos ir instrukcijos skelbiamos nuolat per radiją ir spaudoje*“ (Lietuvių tautos sukilimas 1941 m. birželio 22–28 d., psl. 198–199). Radijo transliacijos metu LAF'o vardu pristatyta Lietuvos laikinoji vyriausybė, kuri paskelbė atkurianti Nepriklausomą Lietuvą. Kitas žinomas pirmosiomis sukilimo valando-

mis LAF'o štabo įgaliotinio Leono Prapuolenio perskaitytas LAF'o atsišaukimas – „Viskas Lietuvai“! (Žemaičių Žemė, 1941 m. liepos 15 d., Nr. 3). (žr. priedamą faksimilę). Ir čia apie žydus – nė žodžio. Buvo Vokietijos kariuomenės ir Reicho kanclerio pasveikinimas – diplomatinio mandagumo poza, tikintis, kad atkurtoji Nepriklausomybė ir sudarytoji Laikinoji vyriausybė bus pripažintos. Beje, Leonas Prapuolenis 1941 m. rugsėjo mėnesį už antinacistinę rezistencinę veiklą suimtas ir įkalintas Dachau koncentracijos stovykloje.

Jonas Noreika

Jono Noreikos kaltintojai remiasi Aleksandro Pakalniškio prisiminimais „Per dvidešimtąjį amžių“, išleistais 1995 m. JAV. Juose

A. Pakalniškis apkaltino Joną Noreiką įsakius sušaudyti Plungės žydus. LGGRT centro atliktas tyrimas paneigė A. Pakalniškio prisiminimuose Jonui Noreikai sviestą kaltinimą. Negana to, paaiškėjo, kad šiandieniniai kaltintojai remiasi atviro antisemito ir holokausto šalininko liudijimu. A. Pakalniškis prisiminimuose („Per dvidešimtąjį amžių“, psl. 114) entuziastingai pritaria holokaustui: „Didelė vokiečių viešpatavimo Lietuvoje nauda būtų ta, kad galutinai ir radikaliai būtų apvalytas mūsų kraštas nuo žydų. Niekas negali nuneigti, kad žydų problema Lietuvoje egzistuoja. Žydai yra skaudulys Lietuvos kūne. /.../ Vokiečiai tą ligą gydo pačiu tikriausiu būdu – operacija. Jie išpjauja tą skaudulį, pašalina jį. Belieka užgydyti likusią žaizdą“. Tai K. Škirpos ir J. Noreikos kaltintojų neglumina.

Nelengva informaciniame kare tiems, kurie atstovauja tiesai. Nes jie turi tik ją, o meluojančioji pusė gali teigti bet ką, jai tinka ir klastotės.

Neabejotina, kad galutinis taikinyis yra antisovietinis 1941 m. birželio sukilimas ir Lietuvos laikinoji vyriausybė. Todėl verta priminti, kad Lietuvos nedraugų mestas šešėlis sukilimui ir Laikinosios vyriausybės vadovui Juozui Ambrazevičiui-Brazaičiui buvo galutinai išsklaidytas 1975 metais. JAV Atstovų rūmų Teisės komiteto Imigracijos, pilietybės ir tarptautinės teisės pakomitečio (žydų tautybės) pirmininkas Joshua Eilberg 1975 metų sausio 13 d. raštu oficialiai kreipėsi į JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos atstovą Algimą Gečį, informuodamas, kad kaltinimai Juozui Ambrazevičiui-Brazaičiui ir Laikinosios vyriausybės vidaus reikalų ministrui Jonui Šlepečiui yra nepagrįsti, jie išbraukti iš įtariamų nacių karo nusikaltėlių sąrašo, nes nėra jų antižydiškos ir pronacistinės veiklos įrodymų. Išteisinančio dokumento autorius patikino tikintis, kad tai padės sumažinti tas įtampas ir nusivylimus, kuriuos tie du vyrai ir jų draugai turėjo patirti (žr. faksimilę).

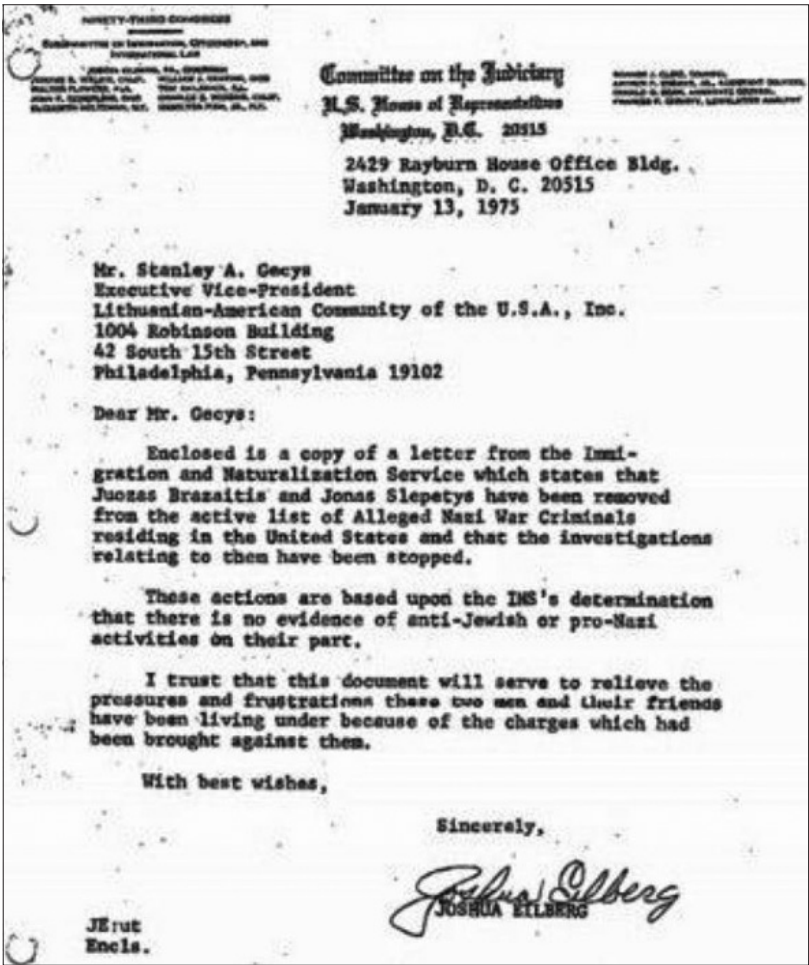

Kazys Škirpa

atminimo ženklų panaikinimo siekiantys asmenys teigia, kad LAF'as savo antisemitiniais atsišaukimais, parengtais Berlyne ir perskaitytais pirmomis sukilimo dienomis Lietuvoje, neva prisidėjo prie holokausto, vos ne inicijavo jį.

Ta proga prisimintina, kad Izraelio istorikas Dovas Levinas yra paskleidęs žinią, jog sukilėliai, dar iki įžengiant vokiečių kariuomenei, 40-yje Lietuvos vietovių neva pradėjo naikinti žydus. Pasak D. Levino, lietuviai žydus neva žudė ir Antrajam pasauliniam karui pasibaičius jau sovietų okupuotoje Lietuvoje. Esą lietuviai, sugrįžę prie savo ydų, keliuose miesteliuose ir kaimuose nužudė išlikusius žydus, savo buvusius kaimynus („Trumpa žydų istorija Lietuvoje“).

Tačiau Lietuvos istorikų atlikti tyrimai nepatvirtino, kad iki vokiečių atėjimo žydai buvo žudomi todėl, kad jie žydai (Genocidas ir rezistencija, 2001, Nr. 1(9). Liudas Truska recenzijoje „Kai į istoriją žiūrima pro Holokausto prizmę“, monografijos „Lietuvių tautos sukilimas 1941 m. birželio 22–28 d.“ autoriai sovietų

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

METAMS - \$55.

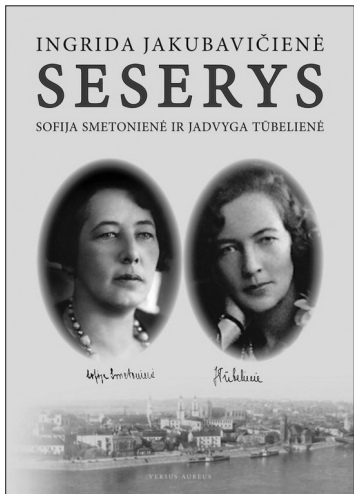
PUSEI METŲ - \$40.

PIRMA KLASĖ - \$78.

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

SESERYS

Š. m. lapkričio 29 d., Klivlando lietuvių namų restorane „Gintaras“, įvyko dr. Ingridos Jakubavičienės knygos „*Seserys Sofija Smetonienė ir Jadvyga Tūbelienė*“ pristatymas. Autorė atvyko iš Kauno asmeniškai Andriaus Dunduro,

matiškomis ir romantiškomis pusėmis ir netikėtais likimo vingiais.

Šį renginį įžangine kalba pradėjo Andrius Dunduras. Susirinkusiems sugiedojus „Lietuva brangi“, jis pristatė knygos autorę. Autorės kalba, skirta klausytojams, kurie knygos dar nebuvo skaitę, buvo kupina įdomių žinių. Dr. Ingrida Jakubavičienė teigė, kad jos pagrindinis tikslas buvo šią knygą parašyti objektyviai. Ji taip pat prisipažino, kad buvo kilus mintis kiekvienai seseriai skirti atskirą knygą, tačiau to sumanymo teko atsisakyti, nes 40 proc. informacijos buvo bendra abiejoms seserims, todėl abi knygos būtų buvusios labai panašios.

Brighton Parko apylinkės valdyba su LTSC darbuotojomis. Iš kairės: Viktoras Kelmelis, Loreta Timukienė, Robertas Damašauskas, Salomėja Daulienė, Genutė Razumienė, Vytas Stanevičius, Kristina Lapienytė, Sigita Tylienė-Šlutiene, Liudas Kužmarskis, Birutė Juodvalkienė. *L. Timukienės nuotr.*

ČIKAGA, IL

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO VEIKLA PRISTATYTA BRIGHTON PARKE

Lapkričio 22 d., sekmadienį, JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdybos kvietimu apylinkės žmonėms pristatėme savo veiklą. Po šv. Mišių, kurias aukėjo kunigas Gediminas Keršys, susirinkusiems į parapijos salę vykdmoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė papasakojo apie Lituanistikos tyrimo ir studijų centro turimus archyvus, jų tvarkymo ir saugojimo sąlygas bei planuojamus darbus. Apie J. Žilevičiaus-J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvą, kuriame saugoma įvairi medžiaga apie lietuvių muziką, atlikėjus, dirigentus, trumpai papasakojo šio archyvo direk-

torė Genė Razumienė.

LTSC paruoštas kilnojamas parodas pristatė vicepirmininkė Loreta Timukienė, susirinkusieji galėjo apžiūrėti vieną iš naujausių mūsų parodų – „Atversim dainų švenčių skrynią“. Dvylikoje parodos stendų pasakojama turtinga Šiaurės Amerikos dainų švenčių istorija, šią parodą jau pamatė ne viena JAV lietuvių bendruomenė, ši ir kitos kilnojamos mūsų parodos ateityje bus pristatytos įvairiose JAV ir Kanados lietuvių gyvenamose vietose. Tai – mūsų istorija, kuria galime ir turime pagrįstai didžiuotis, tai – dalis mūsų kultūrinio paveldo, neleidžiančio ištirti

svečioje šalyje tautų ir kultūrų įvairovę.

Po pristatymo atsakė į klausimus, apylinkės žmonės domėjosi, kaip saugiai pas mus laikomi archyvai, kaip tvarkyti savo asmeninius archyvus prieš perduodant juos saugojimui, ką reikėtų žinoti susidūrus su kolekcionieriais, prašančiais jiems atiduoti savo archyvinę medžiagą.

Dėkojame mus šiltai priėmusiai JAV LB Brighton Park apylinkės valdybai, taip pat svetingoms šeimininkėms Daliai Urbonienei, Sigitai Tylienei-Šlutienei, Salomėjai Daulienei, Palmyrai Gilienei ir Birutei Juodvalkienei, visus susirinkusius vaišinusioms pačių paruoštais skanumynais.

LTSC vicepirmininkė Loreta Timukienė

LIETUVIAI PIRMĄ KARTĄ DALYVAVO PADĖKOS DIENOS PARADE ČIKAGOJE

Šiais metais tradiciniame Padėkos dienos parade Čikagoje pirmą kartą istorijoje dalyvavo ir Lietuvos grupė. Beveik trisdešimt tautiniais kostiumais pasipuošusių kolektyvo „Suktinis“ šokėjų, skambant nuotaikingai liaudies muzikai, šokio žingsniu džiugino tūkstančius parado stebėtojų gatvėse ir net kelis milijonus televizijos žiūrovų. Grupės priekyje Lietuvos trispalvę iškilmingai nešė generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, o didelės vyrams ant pečių sėdinčios senolių „dziedu-

lio“ ir „bobulės“ lėlės mojavo jiems šūkčiojantiems miestiečiams.

Lietuvių grupės dalyvavimą viename didžiausių Čikagos renginių organizavo „Suktinio“ vadovė Giedrė

Elkešytė-Knieža, parėmė LR generalinis konsulas Čikagoje ir LR užsienio reikalų ministerija, lėlių autorė – menininkė Ugnė Carm.

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje inf.

Jono Kuprio nuotr.

Algirdas V. Matulionis ir Ingrida Jakubavičienė. *A. V. Matulionio nuotr.*

kuris yra Klivlando lietuvių kultūros dokumentavimo centro saugotojas, kvietimu.

Šio rašinio autorius, įsigijęs knygą iš anksto, turėjo gerą progą išsamiai susipažinti su jos turiniu ir apdaila. Įdomi knyga yra 255 puslapių, kietais viršeliais, kuriuos puošia abiejų seserų atvaizdai, o turinį praturtina 133 nuotraukos. Joje vaizdžiai atsiskleidžia faktais pagrįsti seserų gyvenimai su jų dra-

Autorė taip džiaugėsi, kad Lietuvoje ši knyga buvo priimta šiltai. Pristatymui pasibaigus, truputis laiko buvo skirta klausimams ir atsakymams. Apgailėstautina, kad kai kurių asmenų (laimei, jų buvo tik keletas) klausimai neturėjo nieko bendro su pristatoma knyga. Po to atvykusieji turėjo progą gauti autorės autografą ir kartu nusifotografuoti.

Algirdas V. Matulionis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PERKAME GINTARĄ IR GINTARO DIRBINIUS

Prašu skambinti - tel. –708-603-5494

NATO TURI BŪTI PASIRENGUSI REAGUOTI Į GRĖSMES

NATO šalių užsienio ministrų susitikime Briuselyje aptartos iš Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų regiono kylančios grėsmės bei padidėjęs Rusijos karinis aktyvumas.

NATO

NATO turi būti pasirengusi veiksmingai reaguoti į grėsmes, nesvarbu, iš kur jos kiltų, NATO valstybių narių užsienio reikalų ministrų susitikime gruodžio 1 dieną sakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

Reaguojant į pasikeitusią saugumo aplinką, praėjusiais metais buvo priimtas NATO Parengties veiksmų planas, kuriame numatytos labai aukštos parengties greitojo reagavimo pajėgos ir kitos priemonės gali būti operatyviai panaudotos bet kurioje Aljanso teritorijos dalyje.

Ministrų susitikime Briuselyje buvo aptartos iš Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų regiono kylančios grėsmės Aljanso saugumui bei su padidėjusiu Rusijos kariniu aktyvumu susiję iššūkiai.

L. Linkevičius pabrėžė solidarumą su Turkija, kuri susiduria su grėsmėmis jos teritoriniam vientisumui dėl kaimyninėje Sirijoje tebesitęsian-

čio pilietinio karo ir Rusijos karinių veiksmų regione.

Ministrai aptarė poreikį siekti incidentų rizikos mažinimo. Tačiau, pasak L. Linkevičiaus, šiuo metu nematyti ženklų, kad Rusija būtų iš tikrųjų suinteresuota skaidrumą ir abipusį pasitikėjimą didinančiomis priemonėmis, kurios padėtų išvengti naujų incidentų ir sumažintų konfliktų riziką. Taip pat svarstytos galimybės išnaudoti esamus dvišalius mechanizmus bei veikiančius Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos instrumentus.

Pasak ministro, svarbiausias Aljanso uždavinys – visiškas Parengties veiksmų plano (Readiness Action Plan) įgyvendinimas bei tolesnė karinė NATO adaptacija, kuri užtikrintų Aljanso pasirengimą atsakyti į visas bet kokio pobūdžio grėsmes.

L. Linkevičius taip pat pažymėjo, kad Lietuva yra pasirengusi diskusijoms dėl toles-

nių santykių su Rusija, tačiau neturėtų būti nukrypstama nuo pagrindinių klausimų – padėties Rytų Ukrainoje ir Minsko susitarimų įgyvendinimo.

NATO užsienio reikalų ministrai pritarė kovos su hibridinėmis grėsmėmis strategijai, nusprendė pakviesti Juodkalniją prisijungti prie Aljanso ir pabrėžė, kad durys lieka atviros ir kitoms šio tikslo siekiančioms valstybėms.

Briuselyje taip pat įvyko NATO ir kitų misijoje „Tvirta Parama“ (Resolute Support) dalyvaujančių valstybių partnerių (Afganistanas, Pietų Korėja, Japonija) užsienio reikalų ministrų susitikimas, kuriame aptarta saugumo padėtis Afganistane, tolesnė veikla šioje šalyje, NATO ir Afganistano partnerystės raida bei parama Afganistano gynybos ir saugumo pajėgoms. Nuspręsta 2016 metams pratęsti misijos „Tvirta Parama“ veiklą Afganistano regionuose.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

LR užsienio reikalų ministerijos užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atlikta Lietuvos gyventojų apklausa apie užsienio politiką parodė, kad visuomenė labiausiai domina santykiai su kaimyninėmis valstybėmis, tarp kurių Lenkija dažniausiai minima tarp šalių, su kuriomis reikėtų bendradarbiauti aktyviausiai. Gyventojai taip pat aktyviai domisi saugumu ir NATO, palankiai vertina Lietuvos poziciją Ukrainos atžvilgiu ir šalies dalyvavimą kovoje prieš terorizmą.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius Briuselyje gruodžio 2 dieną surengtame NATO ir Ukrainos komisijos posėdyje pabrėžė tvirtą paramą intensyvesniam NATO ir Ukrainos politiniam dialogui ir praktiniam bendradarbiavimui, kuris prisidėtų prie Ukrainos saugumo ir gynybos pajėgumų stiprinimo.

Lietuvos ambasadorius Suomijoje Arūnas Jievaltas gruodžio 2 dieną Haminos miesto bibliotekoje atidarė Lietuvos kino legendos, aktorius bei diplomato Juozo Budraičio fotografijų parodą.

Lenkijoje apdovanoti Tomas Venclova ir VDU Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės institutas. Vienas didžiausių Lenkijos dienraščių „Żećpospolita“ Jerzy Giedroyc'o medaliu gruodžio 1 dieną Varšuvoje apdovanojo žinomą lietuvių poetą, vertėją, publicistą, vieną iškiliausių dabartinių Rytų ir Vidurio Europos kūrėjų literatūriniame pasaulyje Tomą Venclovą ir akademinę intelektualinę instituciją – Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės institutą.

Po apdovanojimo Tomas Venclova ir Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės instituto atstovai. *LR URM nuotr.*

Hagoje, Nyderlanduose, lapkričio 30–gruodžio 4 dienomis vyksta Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (OPCW) 20-oji valstybių narių cheminio ginklo uždraudimo konvencijos (CWC) šalių konferencijos sesija (CSP-20). Renginyje aptariami Konvencijos vykdymo, tarptautinio bendradarbiavimo cheminių medžiagų naudojimo taikiais tikslais, Konvencijos visuotinio užtikrinimo klausimai, šalių narių rinkimai į OPCW vykdomąją tarybą, organizacijos programa Afrikai, metinė veiklos ataskaita ir biudžetas. Lietuvos delegacijos vadovas užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas perskaitė nacionalinį pranešimą, kuriame atkreiptas dėmesys į galimą riziką dėl po Antrojo pasaulinio karo Baltijos jūroje paskandinto (palaidoto) cheminio ginklo panaudojimo terorizmo tikslais.

LR URM

LIETUVA INICIJUOJA EUROPOS IR AZIJOS DIALOGĄ MOTERŲ ĮGALINIMO KLAUSIMAIS

Singapūre gruodžio 3-4 dienomis vykusiame Azijos ir Europos fondo (ASEF) tarybos susitikime Lietuvos

delegacija pateikė siūlymą Europos ir Azijos valstybėms pradėti platesnę diskusiją ir dalijimąsi patirtimi moterų

įgalinimo srityje.

„Siekiant pagyvinti ekonomikos augimą bei spręsti demografines problemas, būtina

siekti lygių galimybių ekonominėje ir socialinėje sferose, gerinti moterų dalyvavimo darbo rinkoje sąlygas“, – sakė Lietuvos atstovas ASEF, ambasadorius Japonijoje Egidijus Meilūnas.

Diplomatas pristatė Lietuvos iniciatyvą pradėti aktyvų Azijos ir Europos dialogą lyčių lygybės ir moterų įgalinimo klausimais.

Lietuva inicijuoja šiemis klausimams skirtą tarptautinę Azijos ir Europos konferenciją, kurioje būtų aptariami teisiniai moterų dalyvavimo darbo rinkoje aspektai. Forume, kurį planuojama surengti 2017 m. gegužės mėnesį Vilniuje, dalyvaus Europos ir Azijos vyriausybių, akademinės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovai, teisės ekspertai, kurie pateiks rekomendacijas vyriausybėms.

ASEF tarybos susitikimo dalyviams taip pat pristatytas fondo surengtas nuotraukų konkursas „On the Go“, kuriame Lietuvos atstovės Bertos Tilmantaitės fotografija „On the boat“ buvo pripažinta geriausia. Konkurse dalyvavo fotografai iš 50 šalių, pateikę daugiau kaip 1500 darbų tema „Gyvenimo tempas Azijoje ir Europoje, žmonių skirtumai ir panašumai“. Pagrindinį prizą Europai atstovaujanti lietuvė dalijasi su Azijos atstovu iš Indijos.

LR URM

Azijos ir Europos fondo (ASEF) tarybos susitikimo dalyviai.

LR URM nuotr.

KAMERINIŲ TEATRŲ FESTIVALYJE APDOVANOTA AKTORĖ IR REŽISIERĖ BIRUTĖ MAR

Kamerinių teatrų festivalyje pagal F. Dostojevskio kūrinius apdovanota aktorė ir režisierė Birutė Mar. **LRKM nuotr.**

2015 m. lapkričio 6–11 d. Velikij Novgorode ir Staraja Rusa miestuose (Rusija) vyko tradicinis XIX tarptautinis kamerinių teatrų pagal Fiodoro Dostojevskio kūrinius festivalis. Tarp dešimties festivalyje pristatytų F. Dostojevskio sceninių interpretacijų buvo parodytas ir naujas spektaklis iš Lietuvos – „Dostojevskio angelai“, sukurtas rusų rašytojo prozos motyvais.

Lietuvių spektaklis „Dostojevskio angelai“ pelnė net du festivalio apdovanojimus – aktorė Birutė Mar apdovanota diplomu ir prizų už geriausią moters vaidmenį, taip pat spektaklis pelnė žiūrovų simpatijų prizą.

Festivalio, vykstančio nuo 1992m., rengėjai – Rusijos Federacijos kultūros ministeri-

ja, Novgorodo F.Dostojevskio akademinis dramos teatras, F.Dostojevskio namas-muziejus Staraja Rusa mieste, kur rašytojas gyveno ir kūrė paskutiniais savo gyvenimo metais, ir kt.

„Dostojevskio angelai“, sukurtas rusų rašytojo prozos motyvais (scenarijaus autorė, režisierė ir atlikėja Birutė Mar, dailininkė Kristina Norvilaitė, kompozitorius Antanas Kučinskas). Premjerinis Lietuvos nacionalinio dramos teatro aktorės B. Mar monospektaklis įvyko lapkričio 11-ąją, F.Dostojevskio gimimo dieną, Staraja Rusa mieste. Tą pačią dieną Šv. Georgijaus sobore buvo aukojamos atminimo mišios už rašytoją.

Festivalio apdovanojimai už geriausią režisūrą ir už

geriausią spektaklį atiteko režisierės Irinos Keručenko sceninei interpretacijai pagal F.Dostojevskio apysaką „Nuolankioji“ (Samaros teatras „Samarskaja ploščad“), o geriausio vyro vaidmens atlikėju tapo aktorius Piotras Zubarevas už vaidmenį spektaklyje pagal žinomo šiuolaikinio rusų dramaturgo Vladimiro Klimenko (Klim) pjesę „Piktas spektaklis“, sukurtą F.Dostojevskio kūrinių motyvais.

Teatro kritikė iš Lietuvos Marija Tanana festivalio dalyviams ir svečiams parengė paskaitą „F.Dostojevskis Lietuvoje“, kurioje pristatė režisierių D.Tamulevičiūtės, J.Vaitkaus, E.Nekrošiaus ir kt. pagal F.Dostojevskio kūrinius sukurtus spektaklius, buvo rodomi jų videofragmentai. **LRKM**

DAILININKEI RŪTAI JUSIONYTEI – PARYŽIAUS MENŲ AKADEMIJOS APDOVANOJIMAS

Š.m. lapkričio 18 dieną Prancūzijos instituto Menų akademijoje Académie des Beaux-Arts Paryžiuje gyvenančiai lietuvių dailininkei Rūtai Jusionytei buvo iškilmingai įteiktas apdovanojimas už geriausią 2015 metų figuratyvinę skulptūrą.

Paryžiaus centre esančiuose ištaingiuose rūmuose Akademijos Prezidentas, architektas Aymerik Zublena ir Akademijos viceprezidentas, garsus dailininkas Érik Desmazières iškilmingai pasveikino gausiai susirinkusius prancūzų kultūros, meno, kultūros politikos, tarptautinės diplomatijos atstovus bei pasižiaugę apdovanojamų menininkų kūrybiniais pasiekimais.

R. Jusionytė pelnė pripažinimą už skulptūros savitumą ir originalumą. Menininkė buvo apdovanota kartu su iškiliais Europos menininkais. Marc Desgrandchamps buvo įvertintas už tapybą, Markus

Lupertz –už skulptūrą, už muzikinę kūrybą Philippe Leroux ir kt. Menininkus apdovanojimams atrinko ir jų kūrybą vertino ypatingai autoritetinga Paryžiaus menų akademijos akademikų, menininkų komisija.

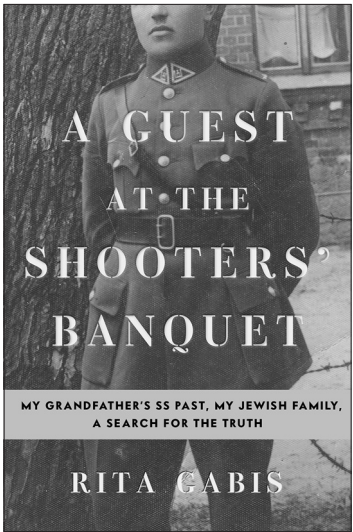
R. Jusionytė gimė 1978 m. Klaipėdoje. 1996 m. studijavo Klaipėdos dizaino katedroje, Vilniaus dailės akademijoje. 2001 m. baigusi mokslus Lietuvoje, išvyko gyventi ir dirbti į Prancūziją. Nuo 2003

m. pradėjo rengti pirmąsias parodas Lietuvoje ir užsienyje. Jau daugelį metų Paryžiuje gyvenanti ir aktyviai kurianti dailininkė pelnė ypatingą prancūzų meno visuomenės pripažinimą, savo kūrybą eksponuoti kviečiama į geriausias Prancūzijos galerijas, jos kūrinių yra įsigiję muziejai, privatus kolekcionieriai.

Pasak meno kritikės Marie Deparis-Yafilm, figūra R. Jusionytės skulptūroje ir tapyboje - esminė jungtis.

VAŠINGTONE PRISTATYTA RITOS GABIS KNYGA

Lietuvos Respublikos ambasadoje Vašingtone pristatyta Niujorke gyvenančios rašytojos Ritos Gabis knyga „A Guest at the Shooters’ Banquet: My Grandfather’s SS Past, My Jewish Family, A Search for the Truth” (Svečias šaulių puotoje: mano senelio SS praeitis, manoji žydų šeima, tiesos paieškos). Knygoje rašytoja, kilusi iš mišrios Rytų Europos žydų ir lietuvių katalikų šeimos, pasakoja savo giminės atsiminimus apie sovietų ir nacių okupaciją 1939–1945 m. Prieš penkerius metus Rita Gabis sužinojo, kad jos mylimas senelis 1941–1943 m. buvo Gestapui pavaldžios saugumo policijos viršininku Švenčionyse. Knygoje rašytoja siekia išsiaiškinti savo senelio, kuris kolaboravo su naciais, gyvenimo istoriją. Knygos pristatyme dalyvavo Ina Navazelskis (JAV Holokausto memorialinis muziejus Vašingtone) ir rašytoja Ellen Cassedy. **LRKM**

VARŠUVOJE ATIDARYTA PARODA „VILNIAUS POLONEZAS LIETUVAI“

2015 m. lapkričio 17 d. Lietuvos kultūros centre prie LR ambasados Varšuvoje atidaryta Abiejų Tautų Respublikos kompozitoriaus, rašytojo, diplomato Mykolo Kleopo Oginskio 250-osioms

gimimo metinėms skirta tapybos ir dokumentikos paroda „Vilniaus polonezas Lietuvai“.

Parodoje, kurią parengė Lietuvos dailininkų sąjunga, Mykolo Kleopo Oginskio metams paminėti skirtus darbus pristato tapytojai Žygimantas Augustinas, Romualdas Balinskas, Ina Budrytė, Andrius Giedrimas, Bronius Gražys, Gintaras Palemonas Janonis, Raimonda Jatkevičiūtė Kasparavičienė, Jolanta Kyzikaitė, Miglė Kosinskaitė, Linas Liandzbergis, Sigita Maslauksiatė, Augustinas Savickas, Laisvydė Šalčiūtė, Arūnė Tornau ir kt. Parodoje taip pat eksponuojamos dokumentinės Lilijos Valatkienės nuotraukos.

Parodos anotacijoje dailėtyrininkė Nijolė Nevčauskienė rašo, kad parodos kuratorė Arūnė Tornau parodą sudėliojo pasitelkusi šiuolaikinių lietuvių tapytojų specialiai šiai parodai sukurtus ir atrinktus darbus bei parodą papildančias dokumentines Lilijos Valatkienės fotografijas, fik-

Plenarinė struktūra išlaiko pusiausvyrą su centre figūra, taip visada gerbiama kompozicija. Figūros klausimas išlieka tranzitinėje būsenoje - „perkeltinis” - Jean-Francois Lyotard apibūdinimu.

Daugiau informacijos apie dailininkę Rūtą Jusionytę - <http://www.rutajusionyte.com/>.

LRKM

suojančias M. K. Oginskio laikmetį ir aplinką liudijančius paminklus Baltarusijoje, Italijoje, Lenkijoje, Lietuvoje. Parodos sumanymas akcentuoja svarbius M. K. Oginskio asmenybės, veiklos aspektus, pabrėžia Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės dvarų kultūros bruožus. Tapytojų pasirinktas idėjas edukaciniais tikslais papildė autorių tekstai. M. K. Oginskio – kompozitoriaus ir muziko talentas, jo muzikos lyrizmas ir romantizmas įprasmina ir asmenybės tragizmą, ir sąryšį su mūsų XX a. genialiuoju dailininku ir kompozitoriumi Mikalojumi Konstantinu Čiurlioniu, kurio paroda kaip tik šiuo metu yra eksponuojama Krokuvoje.

Parodos atidarymo metu taip pat skambėjo ir Mykolo Kleopo Oginskio bei Fryderyko Chopino kūriniai fortepijonui, kuriuos atliko lietuvių pianistė, sulaukusi didelio pripažinimo ir Lenkijoje Šviesė Čepiauskaitė. Koncerto metu taip pat nuskambėjo prancūzų kompozitoriaus Claudio Debussy kūriniai, kurie buvo atlikti solidarizuojantis su nuo teroro aktų nukentėjusia Prancūzija.

Parodą organizavo Lietuvos dailininkų sąjunga drauge su Lietuvos kultūros centru prie LR ambasados Varšuvoje, LR ambasada Lenkijos Respublikoje. Parodos partneriai: galerija „Arka”. Parodos rėmėjai – LR kultūros ministerija. Projektą koordinavo Lietuvos kultūros institutas. **LRKM**

MOKSLO PREMIJOMIS APDOVANOTI PENKI UŽSIENIO LIETUVIAI

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA). Gruodžio 3 d. švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva įteikė mokslo premijas penkiems užsienio lietuviams. Taip siekiama paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus būti Lietuvos mokslo ambasadoriais ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę.

2015 m. užsienio lietuviams skiriamas mokslo premijas gavo Vokietijoje gyvenantis istorikas **Vincas Bartusevičius**, psichologas **Linas A. Bieliauskas** iš JAV bei trys fizikai - Ispanijoje dirbantis **Kęstutis Staliūnas**, **Darius Čeburnis** iš Airijos, JAV gyvenantis **Remigijus Gaška**. Keturi iš penkių premijos laureatų gimė ir savo mokslinį kelią pradėjo Lietuvoje.

„Visuomet smagu sveikinti užsienyje dirbančius savo srityse pasižymėjusius lietuvius mokslininkus, aktyviai palaikančius ryšius su gimtine. Juos galima vadinti dvigubais ambasadoriais - jie ne tik reprezentuoja Lietuvą tarptautinei mokslo bendruomenei, bet ir padeda kolegoms įsijungti į tarptautinius mokslo tinklus”, - sakė švietimo ir mokslo ministrė A.Pitrėnienė.

Kaip pabrėžė ministrė A. Pitrėnienė, į užsienį išvykusių mokslininkų pagalba ir iniciatyva Lietuvoje kuriami tarptautiniai mokslinių tyrimų projektai, studijų vizitai, užmezgami ryšiai su užsienio mokslo centrais, steigiamos stipendijos, dovanojama mokslinė įranga, gražinami archyvai.

Istorikas V. Bartusevičius 1981 m. Vokietijoje, Hiutenfelde, įsteigė Lietuvių kultūros institutą su lituanistine biblioteka ir lietuvių archyvu. Institute sukaupta medžiaga sudaro pagrindą išeivijos istorijos tyrinėjimams. 1999 m. disertaciją apgynęs Vilniaus universitete, V. Bartusevičius 2012 m. išleistame veikalė „Lietuviai DP stovyklose Vokietijoje 1945-1951” pateikė išsamų vaizdą apie lietuvių pabėgėlių gyvenimą ir veiklą pokario Vokietijoje. Aktyviai dalyvauja Vokietijos lietuvių bendruomenės veikloje.

Puslaidininkų fizikos specialistas R. Gaška - pirmosios pasaulyje monografijos apie kietakūnį apšvietimą bendraautoris. R. Gaška 1988 m. Vilniaus universitete įgijo fizikos-matematikos mokslų kandidato laipsnį, o Veino valstybiniame universitete JAV 1996 m. apgynė elektros inžinerijos disertaciją. Nuo 1999 m. vadovauja savo įkurtai elektroninių technologijų įmonei. Aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos kolegomis, už puslaidininkų studiją kartu su Lietuvos bendraautoriais 2008 m. apdovanotas Lietuvos mokslo premija. Įsteigė vardinę premiją už geriausius VU fizikos bakalauro darbus.

200 tarptautinio lygio mokslo straipsnių autorius, Katalonijos politechnikos universiteto profesorius Kęstutis Staliūnas 2001 m. įgijo habilituoto daktaro laipsnį taip pat Vilniaus univer-

2015 m. užsienio lietuviams skiriamas mokslo premijas gavo (iš kairės): trys fizikai - Ispanijoje dirbantis **Kęstutis Staliūnas**, **Darius Čeburnis** iš Airijos, JAV gyvenantis **Remigijus Gaška**, Vokietijoje gyvenantis istorikas **Vincas Bartusevičius**, Švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė, psichologas **Linas A. Bieliauskas** iš JAV .
Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

sitete. Aktyviai propaguoja fizikos mokslo naujoves, su Lietuvos kolegomis vysto naujas idėjas, kartu vykdo tarptautinius projektus, konsultuoja jaunuosius Lietuvos mokslininkus, bendradarbiauja su Lietuvos aukštųjų technologijų pramone.

Mičigano universiteto psichologijos profesorius L. A. Bieliauskas, vadovaujantis Amerikos klinikinės neuropsichologijos akademijai, daktaro mokslo laipsnį įgijo Ohajo universitete. Aktyviai bendradarbiauja mokslo asociacijų veikloje. Daugiau nei 20 metų bendradarbiauja su Baltijos šalių psichologais. Lietuvoje tęsia savo tėvo - taip pat psichologijos profesoriaus, buvusio Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininko Vytauto Bieliausko - tradiciją: skaito paskaitas, konsultuoja psichologinio įvertinimo priemonių kūrimo srityje, dalyvauja bendruose tyrimuose.

Vienas iš Airijos lietuvių bendruomenės kūrėjų fizikas D. Čeburnis yra tarp labiausiai pasaulyje cituojamų geomokslininkų. Fizikos disertaciją 1997 m. apsigynęs Lietuvoje, Fizikos institute, D. Čeburnis nuo 2001 m. dirba Nacionaliniame Airijos universiteto Golvējuje. Su Lietuvos bendraautoriais 2012 m. apdovanotas Lietuvos mokslo premija. Aktyviai dalyvauja pasaulio lietuvių mokslininkus jungiančios asociacijoje Futura Scientia, propaguojančioje vakarietišką patirtį siekiant tarptautinio Lietuvos mokslo konkurencingumo.

Švietimo ir mokslo ministerija iškiliausiems užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria jau devinti metai. Iki šiol premijas yra gavę 34 mokslininkai.

Premijų tikslas - skatinti išeivijos mokslininkus puoselėti lietuviybę ir siekti, kad jie garsintų Lietuvą, palaikytų glaudžius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, aktyviai dalyvautų užsienio lietuvių bendruomenių veikloje. Mokslo premijos dydis - 3800 eurų.

G. KĖVIŠUI ĮTEIKTAS ORDINO UŽ NUOPELNUŠ LENKIJAI KARININKO KRYŽIUS

Vilnius, gruodžio 4 d. (ELTA). Lietuvos baleto 90-mečiui skirtos Baleto savaitės metu, gruodžio 3-iąją, po spektaklio „Bolero+” Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro generaliniam direktoriui Gintautui Kėvišui iškilmingai įteiktas Ordino už nuopelnus Lenkijos Respublikai Karininko kryžius.

Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro generalinis direktorius Gintautas Kėvišas.
Martyno Aleksos (LNOBT) nuotr.

Apdovanojimą skyrė Lenkijos Respublikos Prezidentas Bronislavas Komorovskis (Bronisław Komorowski) už ilgametės pastangos ir kultūrinę veiklą artinant lietuvių ir lenkų tautas. Ordino už nuopelnus Lenkijos Respublikai Karininko kryžių LNOBT scenoje G. Kėvišui įteikė Lenkijos Respublikos ne-

paprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvos Respublikoje Jaroslavas Čubinskis (Jarosław Czubinski).

Apdovanojimą paskelbė po baleto „Bolero” išėjęs nusilenkti spektaklio choreografas bei LNOBT baleto trupės meno vadovas Kšištofas Pastoras (Krzysztof Pastor).

„Šis vakaras yra puikus pavyzdys Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro atliekamos kilnios misijos - sujungti ir artinti kultūras bei tautas, ieškoti aspektų, jungiančių lenkus ir lietuvius, kurti tvirtą pagrindą tarpusavio pažinimui ir supratimui. Pavyzdžiu tebus gražus, ilgametis gerbiamo teatro direktoriaus Gintauto Kėvišo ir puikaus lenkų choreografo, Baleto trupės meno vadovo, pono Kršištofo Pastoro bendradarbiavimas”, - sveikinimo kalboje sakė ambasadorius J.Čubinskis.

L. RĖZOS PREMIJA – FOLKLORO ANSAMBLIUI „GIEDRUŽĖ”

Vilnius, lapkričio 30 d. (ELTA). Septintoji Kuršių nerijoje gimusio Liudviko Rėzos kultūros ir meno premija skirta Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila” folkloro ansambliui „Giedružė”. Premija skirta Neringos savivaldybės tarybos sprendimu, pritarus Liudviko Rėzos kultūros centro tarybai (kuratoriumui).

Premijos teikimo iškilmės vyks 2016 m. sausio 9-ąją Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčioje, minint 240-ąsias Martyno Liudviko Rėzos gimimo metines.

Ansambliui skirta L. Rėzos premija - ne pirmasis jo įvertinimas. 2012-aisiais „Giedružė” pelnė „Aukso paukštę” (nominacija - „Geriausias krašto folkloro ansamblis ir vadovas”).

Svarstant Neringos folkloro ansamblio „Giedružė” kandidatūrą premijai gauti, buvo įvertintas jo indėlis puoselėjant

pamario krašto etninės kultūros, žvejų papročius ir tradicijas, populiarinant M. L. Rėzos vardą.

Klaipėdos universiteto Liaudies muzikos katedros folkloro specialybės magistrės Audronės Buržinskienės vadovaujamas ansamblis įkurtas 2002 m. ir vienija 31 narį nuo 7 iki 55 metų.

Siekdamas skatinti senųjų dvasinių vertybių integravimą į šiuolaikinę visuomenę, aktyvinti Neringos kultūrinį gyvenimą, ansamblis rengia įvairias etnines programas, edukacinius mokymus suaugusiems ir vaikams, kalendorines šventes. Taip pat savo kraštą pristato įvairiuose Lietuvoje ir užsienyje vykstančiuose folkloro festivaliuose ir renginiuose. Ansamblis „Giedružė” yra vienas pagrindinių Neringoje vykstančio tarptautinio folkloro festivalio „Tek saulužė ant maračių” organizatorių.

MEDINEI TIRKŠLIŲ SINAGOGAI - TEISINĖ APSAUGA

Vilnius, gruodžio 1 d. (ELTA). Kultūros vertybių registrą papildė naujas nekilnojamojo kultūros paveldo objektas - Tirkšlių medinė sinagoga Mažeikių rajone. Manoma, kad regione ši sinagoga - ankstyviausia iš vėlyvojo klasicizmo periodo sinagogų.

„Medinės sinagogos yra unikali Lietuvos žydų paveldo dalis. Šalyje jų yra išlikę mažiau nei dvi dešimtys. Medinės sinagogos Europoje jau yra retenybė. Žinant, kaip pasaulyje vertinamas medinis praeities palikimas, turime suprasti, kad medinės sinagogos yra neįkainojamos vertės”, - džiaugėsi Kultūros paveldo departamento direktorė Diana Varnaitė, kad dar viena medinė sinagoga papildė Kultūros vertybių registrą ir ja bus galima pasirūpinti.

Anot Kultūros paveldo departamento Telšių skyriaus vedėjo Antano Eičo, Žemaitijos regionas išsiskiria savo medine architektūra, ypač bažnyčiomis ir sinagogomis. „Į Kultūros vertybių registrą įrašyta Tirkšlių sinagoga pastatyta XIX a. pirmoje pusėje. Dabar yra išlikusi tik ši medinė sinagoga Mažeikių rajone. Ji, kaip ir anksčiau gyvavusi Sedos sinagoga, yra panašaus vėlyvojo klasicizmo laikotarpio. Iki Antrojo pasaulinio karo mediniai žydų maldos namai taip pat buvo Viekšniuose, Židikuose, Leckavoje, Laižuvoje ir Pikeliuose”, - pasakojo A. Eičas.

Mažeikių krašto enciklopedijoje Tirkšlių sinagoga įvardijama kaip ankstyviausia iš vėlyvojo klasicizmo

Lietuvos Kultūros vertybių registrą papildė naujas nekilnojamojo kultūros paveldo objektas - Tirkšlių medinė sinagoga Mažeikių rajone. Manoma, kad regione ši sinagoga - ankstyviausia iš vėlyvojo klasicizmo periodo sinagogų.

Kultūros paveldo centro nuotr.

periodo sinagogų. Praėjusiais metais ji buvo tvarkyta Lietuvos žydų bendruomenės lėšomis - remontuotas stogas, pamatai, angos. Prieš tolimesnius sinagogos tvarkymo darbus Kultūros paveldo departamentas rekomenduoja atlikti istorinius bei polichrominius tyrimus.

Tirkšlių sinagoga yra nedidelė, stačiakampio plano, dengta dvišlaičiu stogu. Ji atgręžta rytų-vakarų kryptimi. Aron kodešas - švenčiausia sinagogos ar žydų maldos namų vieta, kurioje saugomi Toros ritiniai, yra rytuose, o pagrindinis įėjimas - vakaruose. Pastato ilgis - 13,5 m, plotis - 12,1 m. Pietinėje ir šiaurinėje sinagogos sienoje esantys langai išdėstyti

vienoje linijoje, nėra aiškios išorinės ribos tarp vyrų ir moterų pusių. Išliko gana sudėtingo langų profilio fragmentų, virš langų esančių sandrių (karnizo arba frontonėlio pavidalo kyšulių) imitacijų.

Sovietmečiu Tirkšlių sinagoga buvo paversta sandėliu. Prie vakarinės sienos buvo pristatytas prieangis, tačiau dabar jis nugriautas. Sovietmečiu buvo visiškai sunaikintas pastato interjeras. Pakenkta ir eksterjerui: rytinėje sienoje išpjautas langas, užkalti šoniniai langai, iš dalies rekonstruota vakarinė siena. Nepaisant to, jog autentiškas sinagogos interjeras visiškai sunaikintas, pagal kai kuriuos išlikusius

elementus galima mėginti bent iš dalies rekonstruoti buvusį vaizdą.

Aron kodešo būta ties rytine sinagogos siena. Ten yra išlikę du jį rėminę šešiakampiai piliastrai. Jie baltai dažyti, viršuje - mėlyna juosta. Kiek žemiau juostos yra trys raidės, panašios į hebrajų abėcėlės raides, tačiau tiksliai jų įskaityti neįmanoma. Galima tik kelti hipotezę, jog ant jų yra buvęs kažkoks užrašas. Sinagogos interjere aiškiai matoma riba, kur prasidėjo moterų galerija, kuri dabar yra sunaikinta. Vidinės sinagogos sienos buvo tinkuotos, vėliau nudažytos šviesia spalva - yra išlikę keli tokie fragmentai. Vidaus dekoras - pirmojo

„DIRVAI” AUKOJO:

R.Bužėnas, Henderson, NV	145
K.Kaspariūnas, Largo, FL.....	100
D.Nagrodzki, Bristow, VA	25
M.Ambrose, Lewes, DE	22
J.Bacevičius, Clev., OH.....	19.25
A.Udrys, Jackson, MI	15
A.Tamoshaitis, N.Richmond, WI.....	10
A.Balas, Richmond, Hts., OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

aukšto patalpos tinkas su polichromijos fragmentais - dar nėra tyrinėtas.

Žydai į Mažeikių rajono miestelius Sedą, Viekšnius, Tirkšlius ir Židikus atsikraustė XVII a. viduryje - XVIII a. pirmojoje pusėje. XIX a. viduryje ir antrojoje pusėje regiono žydų bendruomenės pasiekė klestėjimo piką - jų narių skaičius, palyginti su kitais laikotarpiais, tapo didžiausias. Jis gerokai viršijo vietinių žemaičių skaičių. Pirmojo pasaulinio karo metu jų skaičius gerokai sumažėjo, kadangi 1915 m. pavasarį žydai rusų buvo išvyti iš regiono miestelių. Tarpukariu Mažeikių rajono žydų bendruomenės vėl sustiprėjo, tačiau nebuvo tokios gausios.

AKORDEONISTAS M. LEVICKIS ATLIKO LIETUVIŠKĄ DAINĄ PRINCO ČARLZO RENGINYJE

Gruodžio 3-iąją Londone, Vestminsterio Karališkosios kariuomenės koplyčioje, vyko Kalėdoms skirtas renginys, kurio globėjas - princas Čarlzas (Charles), o dalyvių sąrašas - pasaulinio garso įžymybės. Kelis kūrinius jame atliko ir lietuvių akordeonistas Martynas Levickis.

Karališkajame labdaros koncerte, kurio metu surinktos lėšos buvo skirtos kovai su onkologinėmis ligomis, akordeono virtuozas M. Levickis buvo paprašytas atlikti paties pasirinktą lietuvių liaudies kalėdinę dainą kartu su Karališkosios kariuomenės choru.

„Renginio organizatorius taip įtikinėjo, kad net elektroninius laiškus užbaigdavo lietuvišku geros dienos palinkėjimu, - šypsodamasis pasakojo M. Levickis. - Taigi nebuvo kur dingti. Su britų

choru, kuriam jau išsiuončiau tekstą ir aranžuotę, atliksime lietuvišką kūrinį „Vai atvažiuoja lėlių Kalėda”. Tikiuosi, princui patiks”.

Tai buvo jau ne pirmas kartas, kai M. Levickis atliko lietuvių liaudies dainą princo Čarlzo akivaizdoje. „Kai dalyvavau džiaz festivalyje Edinburge, jis buvo užsukęs į mano repeticiją. Tai buvo iš anksto suplanuotas vizitas. Princas Čarlzas su žmona Kamila (Camilla) tąkart atvykę į studiją taip pat paprašė, kad sugročiau lietuvišką dainą. Atlikau jiems „Beauštančią aušrelę”, - prisiminė M. Levickis.

Šį sykį Londone vyksiančiame renginyje, be solinio M. Levickio pasirodymo, taip pat koncertavo tarptautinį populiarumą pelnusi pianistė Janina Fialkovska (Fialkowska), ba-

ritonas Benjaminas Aplas (Benjamin Appl) ir Londono šiuolaikinis orkestras.

Be to, susirinkusi išskirtinė publika scenoje išvydo anglų kino ir teatro žvaigždę - „Tony”, „Emmy” ir BAFTA apdovanojimų laureatę Dianą Elizabetą Rig (Diana Elizabeth Rigg), daugeliui gerai pažįstamą iš populiarus britų serialo „Sostų karai”. Ji suteikė auditorijai malonumą skaitydama. Tokiu tikslu renginyje dalyvavo ir žinoma prodiuserė, politikė, visuomenės veikėja bei aktorė Floela Benjamin (Floella Benjamin), 2010 m. pelniusi Kento grafystės baronienės titulą.

M. Levickis neslepia, kad tiesiog iš gatvės į tokius renginius nepatenkama. Laimei, talentingasis lietuvis turi užtarėją karališkuosiuose sluokniuose. Ne vienerius metus

jį globoja ledi Rothermerė (Rothermere), dosni vikonto našlė, kurios fondas remia kultūrą ir atidaro daug durų. „Visuomet, nuvykęs į Londoną, su ja geriu tradicinę arbatėlę, kartais vakarienįaujame, apsupti liokajų. Stengiuosi elgtis santūriai ir nepelnyti pastarųjų sarkazmo”, - šyptelėjo M. Levickis.

Savo talento gerbėjus

Akordeonistas Martynas Levickis.

pointer.de

PREZIDENTĖ IR PREMJERAS PASVEIKINO G. TITENĮ, EUROPOS ČEMPIONATE IŠKOVOJUSĮ BRONŽĄ

Vilnius, gruodžio 6 d. (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino plaukiką Giedrių Titenį, Europos plaukimo čempionate Izraelyje, 100 metrų krūtine rungtyje iškovojusį bronzos medalį.

„Tai yra didelė ir brangi dovana Lietuvai, garbingai garsinanti mūsų šalies vardą. Pasiiekti šį puikų rezultatą padėjo Jūsų puikus fizinis pasirngimas ir tvirtas charakteris. Mes visi žavimės Jūsų aukštu sportiniu meistriškumu”, - sakoma Prezidentės sveikinime.

Šalies vadovė plaukikui palinkėjo energijos ir užsispyrimo siekiant naujų sportinių aukštumų.

Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius taip pat sveikina G. Titenį Europos

plaukimo čempionate iškovo-
jusį bronzos medalį.

„Kartu su visais sporto ais-
truoliais Lietuvoje nuoširdžiai
džiaugiuosi Jūsų pasiekimu ir
dėkoju už mūsų šalies vardo
garsinimą pasaulyje”, - sako
Premjeras A. Butkevičius.

Linkėdamas dar daug
sėkmingų startų ateityje,
Vyriausybės vadovas taip
pat dėkoja sportininko tren-
neriams ir visam personalui,
prisidėjusiems prie sėkmingo
pasirodymo šiose Europos
pirmenybėse.

Netanijoje vykstančio
Europos plaukimo čempio-
nato 25 m baseine vyrų 100
m plaukimo krūtine rungtyje
šeštadienį Lietuvos atstovas
G. Titenis iškovojo bronzos
medalį.

26-erių metų lietuvis dis-

Netanijoje (Izraelis) vykstančio Europos plaukimo čempionato 25 m baseine vyrų 100 m plaukimo krūtine rungtyje Lietuvos atstovas Giedrius Titenis iškovojo bronzos medalį. 26-erių metų lietuvis distanciją įveikė per 57,02 ir 0,06 sek. pagerino atrankos varžybose penktadienį pasiektą Lietuvos rekordą.

EPA-ELTA nuotr.

tanciją įveikė per 57,02 ir 0,06
sek. pagerino atrankos var-
žybose penktadienį pasiektą
Lietuvos rekordą.

PLAUKIKĖ UGNĖ MAŽUTAITYTĖ JAV PAGERINO DU LIETUVOS REKORDUS

Vašingtonas, gruodžio 7
d. (ELTA). Savaitgalį pasibai-
gusiame JAV plaukimo čem-
pionate du Lietuvos rekordus
pagerino Ugnė Mažutaitytė.

18-metė lietuvė 200 m
plaukimo nugara atrankoje
finišavo per 2 min. 13,19 sek.
ir 0,89 sek. pagerino sau pačiai
nuo 2013 metų priklausiusį
Lietuvos rekordą. Atrankoje
lietuvės rezultatas buvo 10-
as, bet B finale „Fresno State”
universitetui atstovaujanti
U. Mažutaitytė plaukė lėčiau

(2.14,11) ir galutinėje įskaityje
užėmė 15-ąją poziciją.

100 m distancijos atran-
koje U. Mažutaitytė finišavo
per 1 min. 2,89 sek. ir su
amerikiete Lexi Laird (Lexi
Laird) pasidalino 27-28 vietas.
Perplaukime U. Mažutaitytė
finišavo per 1 min. 2,62
sek. ir 0,1 sek. pagerino nuo
2009 metų Rugilei Mileišytei
priklausiusį šalies rekordą.
Nepaisant to, ji nusileido L.
Laird ir turėjo tenkintis 28-ąja
pozicija.

LTOK APTARTAS PASIRENGIMAS ŽIEMOS OLIMPINĖMS ŽAIDYNĖMS

Vilnius, gruodžio 4 d.
(ELTA). Lietuvos tautiniame
olimpiniam komitete (LTOK)
vykusiame žiemos olimpinių
sporto šakų komisijos posė-
dyje aptartas pasirengimas
Lilehamerio jaunimo žie-
mos olimpinėms žaidynėms ir
2018-ųjų Pjongčango žiemos
olimpinėms žaidynėms.

Jau yra žinoma, kad
Lilehameryje Lietuvai atsto-
vus ledo šokėjų pora Guostė
Damulevičiūtė ir Deividas
Kizala bei Dinas Mukovozas,
kuris varžysis individualiame
ledo ritulio iššūkių turnyre.
Biatlono, slidinėjimo ir kalnų
slidinėjimo atstovų, dalyvau-
siančių jaunimo žiemos olim-
pinėse žaidynėse, pavardės
paašškės iki 2016 metų sausio

10 dienos.

Posėdyje dalyvavo biatlo-
no, slidinėjimo, kalnų slidi-
nėjimo, snieglenčių, dailiojo
čiuožimo, čiuožimo greituoju
taku, akmenslydžio ir ledo
ritulio federacijų vadovai.
Jie pabrėžė, kad šis sezonas
žiemos sportininkams yra
labai svarbus, nes pasaulio ir
Europos čempionatuose pa-
siekti rezultatai įtakos atranką
į 2018-ųjų žiemos olimpinės
žaidynės.

Lietuvos olimpinio fondo
(LOF) direktorius supažindino
žiemos sporto federacijų
atstovus su vasario 6 dieną
Druskininkuose vyksiančio
„LTeam” žiemos olimpinio
festivalio preliminarina pro-
grama.

D. BUTVILUI PARYŽIUJE ĮTEIKTAS EUROPOS RALIO ČEMPIONATO APDOVANOJIMAS

Paryžiuje (Prancūzija) įvy-
kusiuose „Motorsport Awards”
apdovanojimuose pagerbti ir
greičiausi Europos ralio lenk-
tynininkai. Dominykui Butvilui,
vieninteliui lietuviui besivar-
žiusiam Europos ralio čempio-

nate 2015 m., buvo įteiktas gar-
bingas 3 vietos apdovanojimas.

D. Butvilas š.m. pirmąkart
startavo Europos ralio pirmė-
nybėse ir užėmė septintąją
vietą bendrojoje įskaityje bei
trečiąją - ERC2 klasėje. **ELTA**

TENISININKAS R. BERANKIS PASAULIO VERTINIMO LENTELĖJE IŠLIKO 85-AS

Vilnius, gruodžio 7 d.
(ELTA). Teniso profesionalų
asociacijos (ATP) vertinimų
lentelėje lietuvis Ričardas
Berankis išsaugojo 85-ąją
vietą. 25-erių metų lietuvis turi
641 tašką.

24-erių metų Laurynas
Grigelis (167 tšk.) iš 298-osios
vietos smuktelėjo į 300-ąją, o
20-metis Lukas Mugevičius
(34 tšk.) iš 715-osios pozicijos
nukrito į 729-ąją.

Vertinimo lentelėje pirmau-
ja serbas Novakas Džokovičius
(Novak Djoković, 16 585 tšk.).
Antrąją vietą užima britas
Endis Miurėjus (Andy Murray,
8945 tšk.), trečiąją - šveicaras
Rodžeris Federeris (Roger
Federer, 8265 tšk.).

BOKSININKAS V. STAPULIONIS KARJERĄ JAV PRADĖJO PERGALE

Los Andželas, gruod-
žio 4 d. (ELTA). 29-erių
metų Lietuvos boksininkas
Virgilijus Stapulionis pergalę
pradėjo karjerą profesionalia-
me ringe JAV.

Šiais metais į JAV persikė-
lęs iš Pasvalio kilęs sportinin-
kas Kalifornijoje vykusio bok-
so turnyro kovoje techniniu
nokautu nugalėjo bendraamžį
amerikietį Kezarą Vilą (Cesar
Vila). Kova buvo nutraukta
antrajame raunde.

V. Stapulionis iš viso yra
iškovojęs 25 pergalės (18 - no-
kautu), patyrė tris nesėkmes ir
vieną kovą baigė lygiosiomis.

K. Vila sąskaitoje - aštuon-
nios pergalės ir trys nesėkmės.

P.S. TIRE Inc. Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Tiespa Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107

216-228-1996 or 800-577-1996
latviancreditunion.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latviancreditunion.net &
www.facebook.com/latviancreditunion

